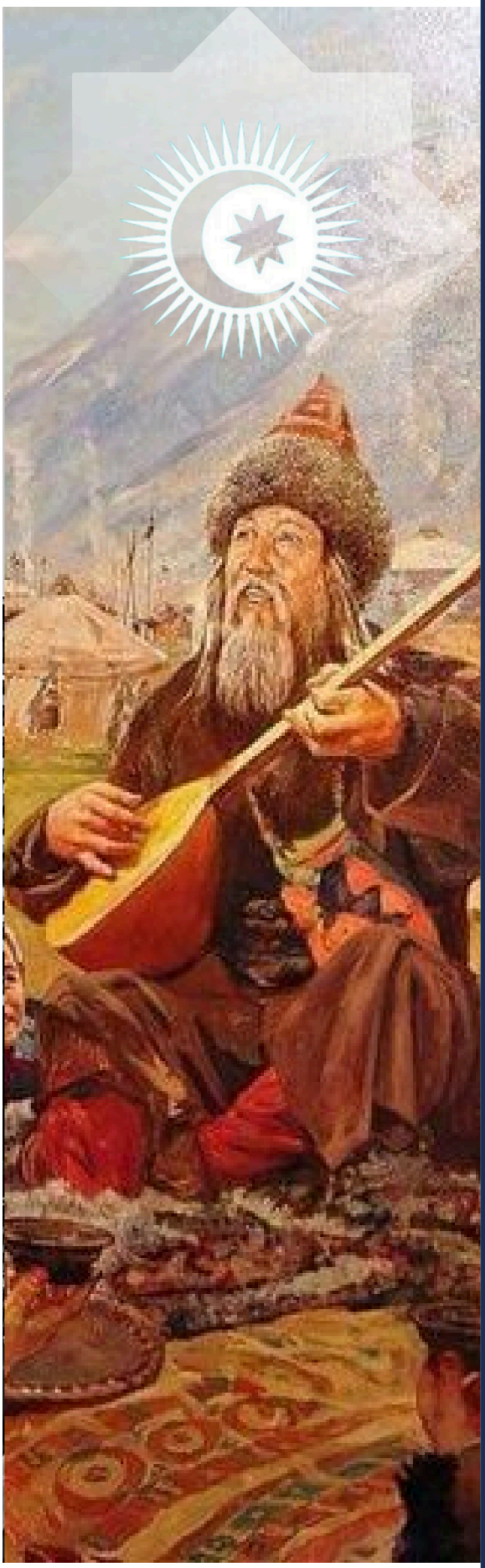

Akademik
Araştırma
Enstitüsü

Türk Dünyası Raporu

Ekim 2026

AYLIK TÜRK DÜNYASI RAPORU · EKİM 2026

İçindekiler

Başkandan 3

Öne Çıkan Başlıklar 4

Giriş 5

Ülke ve Topluluk Bölümleri 6

01 Azerbaycan 6

02 Kazakistan 9

03 Kırgızistan 12

04 Özbekistan 15

05 Türkmenistan 18

06 Kıbrıs Türkleri ve KKTC 20

07 Kırım Türkleri 23

08 Irak-Suriye Türkmenleri 25

09 Balkan Türkleri 27

10 Diaspora 29

11 İran'daki Türkler ve Güney Azerbaycan 31

12 Doğu Türkistan 33

13 Gagavuz Türkleri 35

14 Türk Dünyası 38

Genel Değerlendirme 40

Kaynakça 41

AYLIK TÜRK DÜNYASI RAPORU · EKİM 2026

Başkandan

Değerli takipçilerimiz,

Ekim 2026, Türk dünyasında kurumsal takvimin en yoğun aylarından biri olmuştur. Türk Devletleri Teşkilatı Devlet Başkanları Konseyinin 13. Zirvesi, Cumhuriyetimizin 103. yıl dönümünün ertesi günü Ankara'da toplanmış; dönem başkanlığı Azerbaycan'dan Türkiye'ye geçmiştir. Bu devir, Türkiye'ye Türk dünyasının ortak çalışma düzenini güçlendirme sorumluluğu yüklemektedir.

Bir ayın içinde sağlık, adalet, gümrük, gençlik ve bilim kurumlarının art arda toplanması, üye devletler arasında olağan bir iş birliği düzeninin yerleştiğini göstermektedir. Kurumsal bir güç kadar, bu düzenin karşılaştığı sınavlar da önemlidir. Ekim ayı bu bakımdan bize önemli bir hatırlatmada bulunmuştur: Türkiye ile Azerbaycan arasında medya ve siyaset alanında yaşanan tartışma, en güçlü kardeşlik bağının bile ölçülü söze ve karşılıklı saygıya ihtiyaç duyduğunu göstermiştir. "Bir millet, iki devlet" ilkesi, her iki devletin egemenliğine duyulan saygıyla anlam kazanır. Görüş ayrılıklarının kamuoyu önünde değil, doğrudan diyalog yoluyla ele alınması ortak geleceğimizin gereğidir.

Zirvede dile getirilen öneriler de yeni bir tartışma başlatmıştır. Kazakistan'ın Rusya'ya ilişkin önerisi, Özbekistan'ın "Türk Dünyası-100" programı ve Kırgızistan'ın yapay zekâ çağrısı, Teşkilatın önümüzdeki dönemde hangi ölçütlerle genişleyeceği ve hangi kaynaklarla çalışacağı sorularını gündeme getirmektedir. Bu soruların açık ölçütlerle yanıtlanması, Türkiye'nin dönem başkanlığının başarısını belirleyecektir.

Özbekistan'da Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in 21 Ekim'de alfabe kanununu imzalaması, Eylül ayında raporumuzda ele aldığımız sürecin önemli bir aşamasıdır. Dilde birlik hedefi, uzun ve sabır isteyen bir çalışmadır; adım adım ilerlemek, ortak kimliğin kalıcı olması için en doğru yoldur.

Türk dünyası bağımsız devletlerden ibaret değildir. Bu ay Kırım'da altı Kırım Tatarına toplam 97 yıl hapis cezası verildiği, ağır hasta tutsakların tedaviden mahrum kaldığı bildirilmiştir. Batı Trakya'da Yunanistan, azınlığın iradesini dikkate almadan müftü atamalarını tamamlamış; sekiz azınlık okulunun faaliyetinin askıya alındığı açıklanmıştır. Irak'ta Türkmenlerin temsilcisi Mehmet Seman Ağa'nın Devlet Bakanı olması ise sevindirici bir gelişmedir. Gagavuz Türkleri, 15 Kasım'da önemli bir seçime gitmektedir. Bu toplulukların sesini duyurmak, Enstitümüzün en önemli sorumluluklarından biridir.

Akademik Araştırma Enstitüsü olarak bu sayıda raporumuzun yöntemini de güçlendirdik. Metni yalnız başlıklara değil, seçilen haberlerin tam metinlerine dayandırdık; teklifi karardan, planı gerçekleşmiş olaydan, iddiayı teyit edilmiş bilgiden ayırmaya özen gösterdik.

Türk Dünyası Raporu'nun Ekim 2026 sayısını ilgilerinize arz ediyor, bütün Türk dünyasına selam ve sevgilerimizi iletiyoruz.

Osman Kepenek
Akademik Araştırma Enstitüsü Başkanı

AYLIK TÜRK DÜNYASI RAPORU · EKİM 2026

Öne Çıkan Başlıklar

01

TÜRK DÜNYASI

TDT 13. Zirvesi Ankara'da toplandı: Ankara Bildirisi imzalandı, dönem başkanlığı Türkiye'ye geçti

Zirve kurumsal takvimin gücünü gösterdi; önümüzdeki dönemin sorusu, kararların takip edilip edilmeyeceği ve siyasi güvenin nasıl korunacağıdır.

02 AZERBAYCAN
Aliyev Zirveye katılmadı; Bakü'den Türkiye'deki bazı çevrelere "kampanya" eleştirisi

03 KAZAKİSTAN
Tokayev, Rusya'nın TDT'ye gözlemci veya "TDT+" formatında katılmasını önerdi

04 ÖZBEKİSTAN
Mirziyoyev'den "Türk Dünyası-100" önerisi; Türkiye ile beş belge imzalandı

05 ÖZBEKİSTAN
Alfabe kanunu Cumhurbaşkanınca imzalandı; geçiş aşamalı olacak

06 AZERBAYCAN
Bakü'de CICA Zirvesi; Trans-Hazar Fiber Optik Hattı açıldı

07 TÜRKMENİSTAN
Avaza'da Orta Asya-Azerbaycan ve BDT zirveleri toplandı

08 KAZAKİSTAN
Savunma Bakanlığı incelemesinde 13 ceza davası; ordu reform planı onaylandı

09 KIRGIZİSTAN
Azerbaycan ittifak antlaşmasını onayladı; TÜRKPA Bişkek'te toplandı

10 ÖZBEKİSTAN
ABD ile Semerkant'ta 12 milyar dolarlık 54 anlaşma imzalandı

11 KIBRIS
Kronos sözleşmeleri imzalandı; Türkiye-KKTC gaz hattı planı için NAVTEX

12 KIRIM TÜRKLERİ
QHA: Altı Kırım Tatarına toplam 97 yıl hapis cezası verildi

13 IRAK TÜRKMENLERİ
ITC Başkanı Mehmet Seman Ağa Irak Devlet Bakanı oldu

14 BALKAN TÜRKLERİ
Yunanistan müftü atamalarını tamamladı; sekiz azınlık okulu askıya alındı

15 GAGAVUZ TÜRKLERİ
15 Kasım seçiminde sekiz başkan adayı; Romence şartı onandı

16 DOĞU TÜRKİSTAN
Uyghurnet: Avrupa Parlamentosunda "insanlığa karşı suç" kararı kabul edildi

AYLIK TÜRK DÜNYASI RAPORU · EKİM 2026

Giriş

Ekim 2026'nın Stratejik Tablosu

Bu rapor, Ekim 2026'da 53 kaynaktan derlenen 12.964 haber içinden editoryal değerlendirmeyle seçilen 253 kayda dayanmaktadır. Metinde kaynakların kipi korunmuş; teklif, plan, imza, onay ve iddia birbirinden ayrılmıştır. Savunuculuk kaynaklarına dayanan bilgiler kaynağıyla birlikte verilmiştir. Bazı ülke ve topluluklar için kaynak azlığı bulunduğundan, haber sayısındaki fark önem sıralaması olarak okunmamalıdır.

Ayın tablosu dört soru etrafında okunabilir.

Kurumsal takvim siyasi güveni taşıyabilir mi? TDT'nin sektörel toplantıları Ekim'de kesintisiz sürmüş, Ankara Zirvesi dönem başkanlığı devrini tamamlamıştır. Buna karşılık Türkiye-Azerbaycan tartışması, kurumların iyi işlemesinin kamuoyu güvenini kendiliğinden sağlamadığını göstermiştir. Bu ayın asıl sorusu, teknik iş birliğinin siyasi gerilimlerden ne ölçüde korunabileceğidir.

Türk dünyası hangi ortaklık ölçütleriyle genişleyecek? Tokayev'in Rusya önerisi ve Mirziyoyev'in "TDT Plus" yaklaşımı, üyelik dışı ortaklık konusunu gündeme taşımıştır. Erdoğan'ın Türkmenistan'ı tam üye görme arzusu ve Kurtulmuş'un TÜRKPA çağrısı ise tamamlanmamış iç bütünleşmeyi hatırlatmaktadır. Dış açılım ile iç derinleşme arasındaki öncelik henüz belirlenmemiştir.

Çok yönlü diplomasi Türk dünyasının ortak gündemini nasıl etkiliyor? Aynı ay içinde Türk devletleri CICA, BDT, C5+1 ve TDT toplantılarında yer almıştır. Özbekistan'ın ABD ile 54 anlaşması, Avaza'daki BDT Zirvesi, Kazakistan'ın artan Rus gazı alımı ve Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolu, üyelerin farklı ortaklarla eş zamanlı ilerlediğini göstermektedir. Bu çeşitlilik pazarlık gücü sağlamakta, fakat ortak tutum oluşturmayı zorlaştırabilmektedir.

Soydaş toplulukların temsili ve hakları nasıl korunacak? Ekim, temsil alanında iki farklı yön göstermiştir. Irak'ta bir Türkmen siyasetçi kabineye girmiş, Gagavuzya seçime hazırlanmıştır; Batı Trakya'da ise azınlığın seçim hakkı yok sayılmış, Kırım'da ağır cezalar sürmüştür. Bu dosyalar için ortak ve sürekli bir izleme aracı hâlâ bulunmamaktadır.

Bu soruların yanında enerji ve bağlantısallık gündemi de sürmüştür. Trans-Hazar Fiber Optik Hattı, Hazar-Karadeniz-Avrupa Yeşil Enerji Koridorunun fizibilitesinin tamamlanması ve Türkmenistan'ın elektriği Türkiye'ye ulaştırma hedefi, farklı olgunluk düzeylerindeki projelerdir. İlki açılmış, ikincisinde dört hükûmetin onayının ardından tasarıma geçilmesi öngörülmüş, üçüncüsü ise henüz hedef düzeyindedir. Kasım'da izlenecek başlıca takvim 9 Kasım Kıbrıs üçlü görüşmesi, 15 Kasım Gagavuzya seçimleri, 29 Kasım Kazakistan yerel seçimleri ve Türkiye'nin dönem başkanlığının ilk adımlarıdır.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

01

Azerbaycan

Azerbaycan için Ekim, hem en yoğun diplomatik takvimin hem de Türkiye ile ilişkilerde son yılların en açık kamusal gerginliğinin yaşandığı ay olmuştur. Ay, Şuşa'da ve Bakü'de savunma gündemiyle açılmış; ortasında Bakü'de Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı (CICA) 7. Zirvesi toplanmış; sonunda ise Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in Ankara'daki Türk Devletleri Teşkilatı Zirvesine katılmaması ayın en çok tartışılan gelişmesi olmuştur.

Ay başında savunma alanı öne çıkmıştır. Azerbaycan, Türkiye ve Gürcistan savunma bakanlarının 13. üçlü toplantısı Şuşa'da yapılmış ve bir protokol imzalanmıştır. 6. Azerbaycan Uluslararası Savunma Fuarı ADEX 2026 kapsamında TDT üyelerinin savunma sanayisi kurumları başkanları Bakü'de bir araya gelmiştir. Fuarda Azerbaycan, Baykar ile MIZRAK dolanan mühimmatı için anlaşma imzalayarak bu sistemin bilinen ilk yabancı müşterisi olmuştur. Makine ve Kimya Endüstrisinin Azerbaycan'da fişek fabrikası kurmakta olduğu ve BMP-1 zırhlı araçlarını modernize ettiği bildirilmiştir.

Azerbaycan, Türkiye ve Gürcistan savunma bakanlarının üçlü toplantısı Şuşa'da gerçekleştirildi
Görsel: Report.Az, 02.10.2026

Ayın ortasında Türkiye ile ilişkilerde kamuya yansıyan bir kırılma görülmüştür. Azerbaycan Millî Meclisinin Azerbaycan-Türkiye Parlamentolar Arası İlişkiler Çalışma Grubu 13 Ekim'de yayımladığı bildiride, Türkiye'deki bazı medya kuruluşları ve sosyal medya hesaplarında Azerbaycan'a karşı taraflı kampanya yürütüldüğünü ileri sürmüş; bazı AK Parti milletvekilleri ile Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Oktay Saral'ı temelsiz suçlamalarda bulunmakla eleştirmiştir. Bildiride "Bir millet, iki devlet" ilkesinin iç işlerine müdahale gerekçesi yapılmasının kabul edilemez olduğu belirtilmiştir. Gunaz TV'nin aktardığına göre Azerbaycan'ın Medya ve Yayın Konseyi de İran ve Türkiye kaynaklı olduğunu savunduğu bilgi saldırılarını kınamıştır. Türkiye'nin Bakü Büyükelçiliği, Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın Bakü ziyaretinde gizli görüşme yaptığı yönündeki Qafqazinfo kaynaklı iddiaları 17 Ekim'de yalanlamıştır. Report'ta yayımlanan bir yorumda, Azerbaycan'ın iç kararlarına müdahale ve hakaretlerin kamuoyu güvenini zedelediği savunulmuştur.

Gerilimi düşürme adımları ayın ikinci yarısında gelmiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan 18 Ekim'de Azerbaycan'ın Bağımsızlığın Yeniden Kazanılması Gününü kutlamış, 22 Ekim'deki telefon görüşmesinde Aliyev'i Ankara Zirvesine davet etmiştir. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, anlaşmazlıkların doğrudan diyalogla çözülmesi gerektiğini belirtmiştir. Buna rağmen Report'un haberine göre Aliyev, önceden planlanmış etkinlikleri ve yoğun takvimi gerekçesiyle Zirveye katılmamış; Azerbaycan'ı Dışişleri Bakanı Ceyhun Bayramov temsil etmiştir. Bayramov Zirvede Orta Koridor ve Zengezur Koridorunu öne çıkarmış, dönem başkanlığı Azerbaycan'dan Türkiye'ye geçmiştir. Kaynaklar, katılmama kararı ile ayın gerilimi arasında doğrudan bir bağ kurmamaktadır; bu bağ ancak bir değerlendirme olarak ele alınabilir.

Azerbaycan ve Türkiye savunma bakanları ADEX 2026'yı ziyaret etti
Görsel: Report.Az, 02.10.2026

Bakü, 15 Ekim'de CICA 7. Zirvesine ev sahipliği yapmıştır. Zirve, Bakü Bildirisinin kabulüyle sona ermiş; Azerbaycan'ın dönem başkanlığı iki yıl uzatılmıştır. Aliyev, BM Güvenlik Konseyi kararlarının uygulanmasını sağlayacak mekanizmalar kurulmadıkça çatışmaların süreceğini söylemiştir. Ermenistan dosyasında ise iki farklı takvim görünmektedir: Başbakan Paşinyan barış anlaşmasının 2027-2028'de imzalanması gerektiğini söylerken, Azerbaycan tarafında Uluslararası İlişkiler Analiz Merkezi Başkanı Farid Şefiyev imza için Ermenistan Anayasasının değişmesinin temel şart olduğunu

yinelemiştir. Kayıp Azerbaycanlıların aileleri 20 Ekim'de Brüksel'de Avrupa Parlamentosu önünde eylem yapmış; açıklamada 4.010 kişinin kayıp olduğu, 32 toplu mezardan 328 kaybın kimliğinin belirlendiği aktarılmıştır. Azerbaycan'ın Avrupa Parlamentosu ile ilişkilerindeki gerginlik ve ABD Kongresi üyeleriyle yürüyen mektup tartışması da aynı dosyanın Batı'daki yansımaları olmuştur.

Ekonomide ise enerji ve koridor başlıkları sürmüştür. Enerji Bakanlığı verilerine göre Ocak-Eylül döneminde 37,9 milyar metreküp gaz üretilmiş, 18,4 milyar metreküp ihraç edilmiştir; bu ihracatın 8,6 milyarı Avrupa'ya, 7 milyarı Türkiye'ye gitmiştir. Hazar-Karadeniz-Avrupa Yeşil Enerji Koridorunun fizibilitesi tamamlanmış, yaklaşık 22 milyar avroluk yatırım öngörülmüştür. Aliyev, 88 bin hektarı aşan Karabağ Millî Parkının kurulmasına ilişkin kararnameyi imzalamıştır. Azerbaycan, Türk Yatırım Fonu Guvernörler Kurulu başkanlığını üstlenmiştir. Nahçıvan'ın dış ticareti yüzde 67 artmış, ancak artış ithalattan kaynaklanmış ve ihracat yarı yarıya düşmüştür.

◆ STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Ekim'de değişen, Türkiye-Azerbaycan ilişkisinin içeriği değil, sürtüşmenin görünürlüğüdür. Savunma sanayisi, enerji ve koridor başlıklarında kurumsal iş birliği kesintisiz sürmüş; sorun, parlamento çalışma grubu düzeyinde resmî metne yansıyan siyasi ve medya tartışmasında ortaya çıkmıştır. Bu, ilişkinin iki katmanı arasındaki farkı göstermektedir: devlet kurumlarının ortak çıkarları güçlüdür, fakat kamuoyu katmanının sorunları çözecek bir kanalı yoktur. Azerbaycan açısından "Bir millet, iki devlet" ilkesi egemenlik sınırıyla birlikte okunmaktadır; Türkiye'deki bazı aktörlerin bu ilkeyi eleştiri hakkı olarak görmesi tartışmanın düğüm noktasıdır. Başlıca belirsizlik, Aliyev'in Ankara'ya gitmemesinin geçici bir mesaj mı, yoksa kalıcı bir mesafe mi olduğudur. Kasım'da üst düzey temasların ve Türkiye'nin dönem başkanlığı takviminin nasıl seyrettiği bu soruyu yanıtlayacaktır. Tarafların bu ay imzalanan savunma ve enerji işlerini aksatmadan sürdürmesi hâlinde gerilimin yönetilebilir kaldığı söylenebilir.

◆ Politika Önerileri

1. **TBMM ve Azerbaycan Millî Meclisi**, parlamentolar arası çalışma gruplarını bu ay içinde ortak bir kapalı oturumda toplamalı; bildirilerden önce işleyecek bir istişare usulü üzerinde anlaşmalıdır.
2. **Türkiye Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ve Azerbaycan Medya Ajansı**, iddiaların resmî olarak yanıtlandığı ortak bir temas noktası belirlemeli; yalanlamaların iki ülke kamuoyuna aynı gün ulaşmasını sağlamalıdır.
3. **Nahçıvan yönetimi ve Azerbaycan Ekonomi Bakanlığı**, ithalatla büyüyen dış ticaret tablosunu izleyerek ihracattaki düşüşün nedenlerini 2026 sonuna kadar açıklamalıdır.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

02

Kazakistan

Kazakistan'da Ekim ayının iç gündemini iki süreç belirlemiştir: Hazar Denizi'nde 14 askerin hayatını kaybetmesinin ardından derinleşen ordu reformu ve Temmuz'da yürürlüğe giren anayasanın ardından yerel meclislerin yenilenmesi. Dış gündemde ise Bakü ve Ankara'daki zirveler ile Cumhurbaşkanı Tokayev'in Rusya'ya ilişkin önerisi öne çıkmıştır.

Tokayev, Hazar Denizi'nde 14 askerin hayatını kaybetmesinin ardından Savunma Bakanı Birinci Yardımcısı ve Genelkurmay Başkanı Kanış Abubekirov'u, Bakan Yardımcısı Almaz Jumakeyev'i ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Kanat Niyazbekov'u görevden almıştır. Akorda'nın açıklamasına göre Savunma Bakanlığına yönelik incelemenin ilk aşamasının ardından zimmet ve görevi kötüye kullanma şüphesiyle 13 ceza davası açılmıştır. Bakan yardımcılığına eski Maliye Bakan Yardımcısı Tatyana Savelyeva'nın atanması, sorunun mali denetim boyutunu da göstermektedir. Güvenlik Konseyi, komuta sistemini, askerî eğitimi ve savunma planlamasını yeniden düzenleyen reform planını onaylamış; insansız sistemlerden sorumlu yeni bir kuvvet kurulması öngörülmüştür.

Hazar Denizi'nin tabanından geçen 380 kilometre uzunluğundaki Trans-Hazar Fiber Optik İletişim Hattı hizmete girdi. Kazakistan ile Azerbaycan'ı birbirine bağlayan bu proje, Kazaktelekom ve AzerTelekom ortaklığıyla hayata geçirildi.
Görsel: TRT Avaz, 16.10.2026

Tokayev 12 Ekim'de bütün düzeylerdeki yerel meclislerin yetkilerini erken sona erdiren kararnameyi çıkarmış, Merkez Seçim Komisyonu seçimleri 29 Kasım'a belirlemiştir. 228 yerel mecliste 3.447 temsilci seçilecektir. Tokayev 28 Ekim'deki ulusa seslenişinde Mart'ta kabul edilip 1 Temmuz'da yürürlüğe giren anayasanın yeni kurumların oluşmasına ivme kazandırdığını söylemiş; Balkaş Nükleer Santralinin inşaatına gelecek yıl başlanabileceğini, devlet stratejik uranyum rezervi oluşturulması önerisinin ciddi biçimde değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Sarıağaş'ta yayın yönetmeni Amangeldi Batırbekov'un iki ay tutuklanması, RFE/RL'ye göre basın özgürlüğü çevrelerinde tepki görmüştür. ABD Dışişleri Bakanlığının yatırım ortamı raporu ise hukukun üstünlüğü ve öngörülemez düzenlemeleri risk olarak göstermiştir.

Tokayev, tüm yerel meclisleri feshedip erken yerel meclis seçimlerinin yapılmasını emretti
Görsel: Radio Free Europe Kazakhstan, 12.10.2026

Bakü'deki CICA Zirvesinde Tokayev, Bakü-Tiflis-Ceyhan hattından taşınan Kazak petrolünü artırma planını açıklamış; Aliyev'le birlikte Trans-Hazar Fiber Optik Hattının çevrim içi açılışını yapmıştır. Hat "Yeni Dijital İpek Yolu" olarak adlandırılmakta ve Karadeniz ile Akdeniz'deki sistemlere bağlanması planlanmaktadır. Ankara'da ise Türkiye-Kazakistan görüşmelerinde savunma sanayisi ve ticaret öne çıkmıştır. Ticaret Bakanı Ömer Bolat, cumhurbaşkanlarınca belirlenen hedefin 15 milyar dolarlık ticaret olduğunu hatırlatmıştır.

Ayın en tartışmalı önerisi 30 Ekim'de gelmiştir. Tokayev, Ankara'daki TDT Zirvesinde Rusya'nın teşkilata gözlemci olarak veya "TDT+" formatında katılmasını önermiş; gerekçe olarak Rusya'nın Türk dünyasıyla tarihsel bağlarını ve ülkede yaşayan Türk halklarını göstermiştir. Bu bir öneridir; Teşkilatın aldığı bir karar değildir. Aynı Zirvede Türk devletlerinin ortak küp uydusunun gelecek yılın ikinci yarısında Baykonur'dan fırlatılmasının hedeflendiği, Türkistan şehrinin ise ICESCO kararıyla 2027'de "İslam Dünyasının Kültür Başkenti" olacağı açıklanmıştır. Enerji arzında ise farklı bir eğilim izlenmektedir: RFE/RL'nin haberine göre Kazakistan, Rusya'dan gaz ithalatını bu yıl 11 milyar metreküpe çıkarmayı planlamaktadır.

STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Kazakistan'da Ekim'de değişen, Hazar'daki olayın ardından gündemin komuta sorumluluğundan kurumsal denetime genişlemesidir. Ceza davaları ve mali uzmanlığa sahip bir yöneticinin atanması, reformun yalnızca eğitim güvenliğiyle sınırlı kalmadığına işaret etmektedir. Rusya önerisi ise Astana'nın çok yönlü dış politikasını TDT'ye taşımaktadır. Öneri kabul edilirse Astana Moskova ile ilişkisinde bir köprü konumu kazanır; buna karşılık üyelerin Ukrayna, Kırım ve Rusya'daki Türk halkları konusundaki farklı tutumları Teşkilata taşınır. Rusya'dan artan gaz alımı da Astana'nın bu önerisinin yalnız diplomatik değil, enerji gerçekliğiyle de bağlantılı olabileceğini düşündürmektedir; ancak kaynaklar böyle bir bağ kurmamaktadır. Önerinin diğer üyelerce nasıl karşılandığı Kasım'da netleşmelidir.

Politika Önerileri

1. **Türk Devletleri Teşkilatı Sekretaryası**, gözlemci statüsü ve "TDT+" formatının ölçütlerini Rusya önerisi gündeme alınmadan önce yazılı hâle getirmeli; bu ölçütlerde üyelerin toprak bütünlüğü ve Kırım Tatarlarının durumu dikkate alınmalıdır.
2. **Türkiye ve Kazakistan Ticaret Bakanlıkları**, 15 milyar dolarlık hedef için yıl ve sektör bazlı ara hedefleri kamuoyuyla paylaşmalıdır.
3. **Kazakistan Merkez Seçim Komisyonu**, 29 Kasım yerel seçimleri için aday başvuru ve itiraz verilerini seçimden önce düzenli olarak yayımlamalıdır.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

03

Kırgızistan

Kırgızistan'da Ekim ayı, 27 Ocak cumhurbaşkanlığı seçimine doğru ilerleyen bir iç gündem ile ülkenin komşularıyla bağlarını güçlendiren yoğun bir dış takvim arasında geçmiştir. Bişkek bu ay TÜRKPA'nın merkezi olmuş, Azerbaycan ile ittifak antlaşması Bakü'de onaylanmış, Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolu ise hem inşaat ilerlemesi hem de siyasi tartışmayla gündeme gelmiştir.

Bişkek, 20 Ekim'de Türk Devletleri Parlamenter Asamblesinin 15. Genel Kuruluna ev sahipliği yapmıştır. "Yapay Zekâ ve Teknolojik İlerleme Çağında Türk Dünyasında Parlamenter İşbirliği" temalı toplantıda Bişkek Deklarasyonu kabul edilmiş, Kırgızistan dönem başkanlığını Kazakistan'dan devralmış ve 16. Genel Kurulun Türkiye'de yapılması kararlaştırılmıştır. Aynı hafta Azerbaycan Millî Meclis Başkanı Sahiba Gafarova resmî ziyarette bulunmuştur. Azerbaycan Millî Meclisi 13 Ekim'de Kırgızistan ile İttifak İlişkileri Antlaşmasını onaylamış, Cumhurbaşkanı Aliyev ise onay kanununu 21 Ekim'de imzalamıştır. 31 Temmuz'da Çolpon-Ata'da imzalanan antlaşma böylece Azerbaycan tarafında onay aşamasını tamamlamıştır.

Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te sona eren 15. TÜRKPA Genel Kurulunda, 16. Genel Kurulun Türkiye'de toplanmasına karar verildi.
Görsel: TRT Avaz, 20.10.2026

Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolu ayın ana altyapı dosyasıdır. Kırgız Demir Yollarına göre projede 10 binden fazla işçi çalışmakta, 29 tünelden birinin kazısı tamamlanmış, 28 tünelde ve 50 köprünün 47'sinde çalışmalar sürmektedir. Proje şirketi, toplam inşaat işlerinin yüzde 22'sini yıl sonuna kadar tamamlamayı planladığını açıklamıştır. Meclis Başkanı Marlen Mamataliev ise 7 Ekim'de dış finansmanla desteklenen bir hareketin projeye karşı çalıştığını ve katılımcılar arasında milletvekillerinin de bulunduğunu iddia etmiştir. İddianın dayanağı kaynaklarda yer almamaktadır. Cumhurbaşkanı Caparov, Ankara'da bu hattın Hazar üzerinden Orta Koridora bağlanmasının transit kapasitesini artıracağını söylemiştir.

Komşularla ilişkilerde somut belgeler imzalanmıştır. Kazakistan Başbakanı Oljas Bektenov'un 29-30 Ekim'deki ziyaretinde iki ülke bölgeler arası, kurumlar arası ve ticari alanlarda 14 belge imzalamıştır. Özbekistan ile sosyal koruma alanında mutabakat imzalanmıştır. Enerji bakanları Kambarata-1 Hidroelektrik Santralini ve kış hazırlıklarını görüşmüştür; Caparov daha önce inşaatın 2027 veya 2028'de başlayabileceğini söylemiştir.

Meclis Başkanı, Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryoluna karşı çıkan hareketin dışarıdan finanse edildiğini ve milletvekillerinin de harekete katıldığını açıkladı
Görsel: AKIpress, 08.10.2026

Ankara'daki TDT Zirvesinde Caparov'a Türk Dünyası Yüksek Nişanı verilmiştir. Caparov, TDT üyeleriyle ticaretin 2025'te yüzde 36 artarak 3,3 milyar dolara ulaştığını söylemiş; 2027'de gayriresmî zirvenin Kırgızistan'da yapılmasını ve Türk dillerine yönelik yapay zekâ çalışmalarında iş birliğini önermiştir. Erdoğan, görüşmede Kırgızistan'da 27 Ocak'ta yapılacak seçim için iyi dileklerini iletmiştir.

Ayın sınamaları ise ekonomide ve mali alanda görülmüştür. ABD Hazine Bakanlığı, Rusya bağlantılı A7 finans ağını yaptırım listesine almış ve belgede Kırgızistan'ı bağlantılı ülkeler arasında saymıştır. Ulusal Banka, enflasyonun ikinci çeyrekte yüzde 11'i aştığını ve yıl sonunda yüzde 15'e ulaşabileceğini bildirmiştir. Kırgızistan Savunma Bakanı, Rusya'daki Merkez-2026 tatbikatına katılmıştır.

STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Ekim, Kırgızistan'ın aynı anda üç ayrı yönde bağ kurma stratejisini görünür kılmıştır: Azerbaycan ile ittifak, Çin ile demiryolu ve Rusya ile askerî ve mali bağlar. Bu çeşitlilik Bişkek'e pazarlık alanı sağlamakta, fakat yaptırım riskini de büyütmektedir. Demiryolu projesinde Meclis Başkanının dış finansman iddiası, projenin artık yalnız mühendislik değil, iç siyaset konusu hâline geldiğini göstermektedir. Yüzde 22'lik yıl sonu hedefi tutarsa proje takvimi güven kazanacak; aksi hâlde tartışma ekonomik gerekçeyi gölgeleyebilecektir.

Politika Önerileri

1. **Kırgızistan Hükûmeti**, demiryolu güzergâhındaki taşınma ve tazminat verilerini düzenli olarak yayımlamalı; Mamataliev'in iddiasına ilişkin somut bilgiler varsa Meclise sunulmalıdır.
2. **Kırgızistan Ulusal Bankası ve Maliye Bakanlığı**, A7 yaptırımlarının bankacılık ve dış ticaret üzerindeki etkisine dair bir bilgilendirme notu yayımlamalıdır.
3. **TÜRKPA Sekretaryası**, Kırgızistan dönem başkanlığında yapay zekâ ve Türk dilleri konusunda üye parlamentoların mevzuatını karşılaştıran kısa bir rapor hazırlamalıdır.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

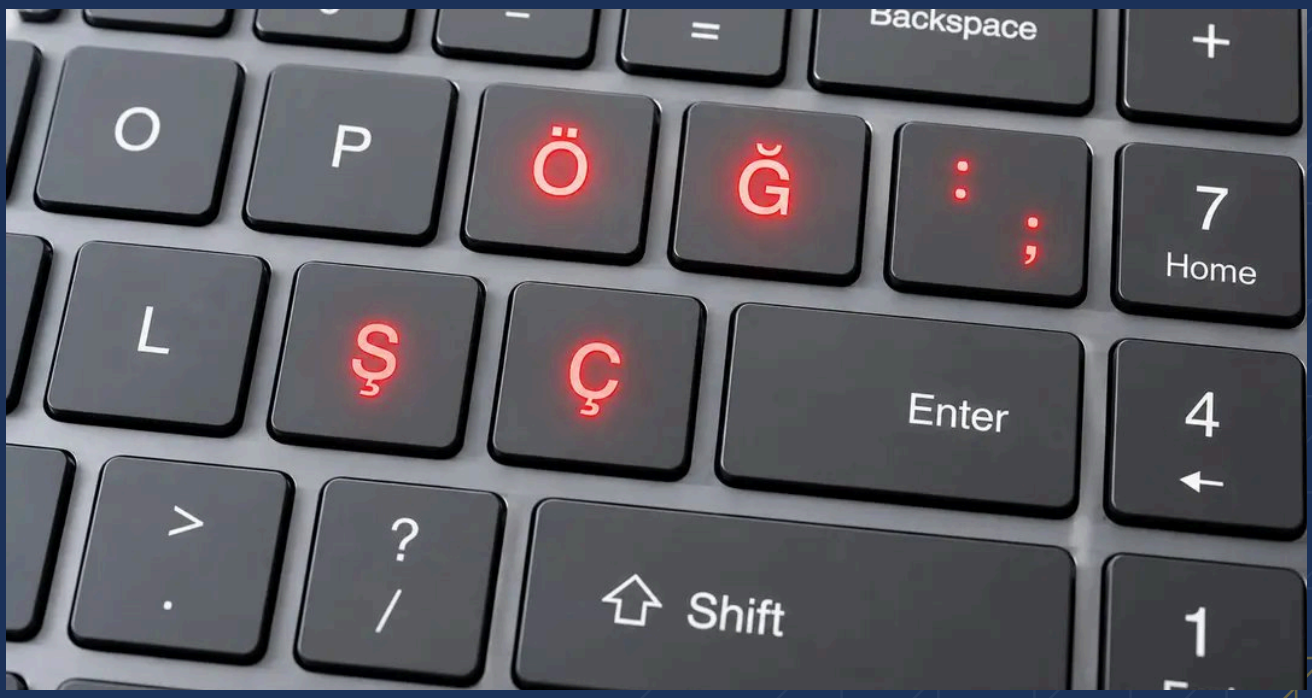
04

Özbekistan

Özbekistan için Ekim, Eylül'de Senatoda kabul edilen alfabe düzenlemesinin Cumhurbaşkanı imzasıyla tamamlandığı ve Taşkent'in aynı anda Ankara, Washington, Pekin ve Moskova ile yoğun temas kurduğu bir ay olmuştur.

Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, 21 Ekim Özbek Dili Gününde Latin temelli Özbek alfabesini düzenleyen kanunu imzalamıştır. Kun.uz'un haberine göre kanun dört harfi değiştirmekte, "ng" ise bağımsız harf olmaktan çıkarılmaktadır. Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Saida Mirziyoyeva, mevcut belgelerin, paranın ve menkul kıymetlerin geçerliliğini koruyacağını; ders kitaplarının, tabelaların ve yönlendirme levhalarının kullanım ömürleri doldukça yenileneceğini açıklamıştır. Türkiye'de AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Kürşad Zorlu, düzenlemeyi Türk dünyasına uygun bir alfabe olarak değerlendirmiştir. Geçiş aşamalı ve maliyeti sınırlayan bir yöntemle tasarlanmıştır.

Türkiye ile ilişkilerde ayın sonuna doğru somut belgeler imzalanmıştır. Erdoğan-Mirziyoyev görüşmesinin ardından 29 Ekim'de ticaret, sosyal güvenlik, gümrük işlemleri ve iş dünyasının desteklenmesi alanlarında beş belge imzalanmıştır. Sosyal Güvenlik Anlaşması, işçilerin haklarına doğrudan dokunması bakımından öne çıkmaktadır. İş Dünyasının Desteklenmesine Dair Yüksek Düzeyli Konseyin kurulacağı açıklanmıştır. Özbekistan Devlet Varlıkları Yönetim Ajansı Direktörüne göre Türkiye'nin ülkedeki toplam yatırımları 10 milyar dolara yaklaşmıştır. Aksa Elektrik Yönetim Kurulu Başkanı Cemil Kazancı, Taşkent, Sırderya ve Cizzah bölgelerinin elektrik dağıtım şebekelerine ilişkin anlaşmaları imzalamayı planladıklarını söylemiştir.

Özbekçe Latin alfabesini iyileştirmeye ilişkin kanun Cumhurbaşkanı tarafından imzalandı
Görsel: Kun.uz, 21.10.2026

Mirziyoyev, Ankara'daki Zirvede 100 stratejik ortak yatırım ve sanayi projesini kapsayan "Türk Dünyası-100" programını önermiş, Türk Yatırım Fonu ile uluslararası finans kuruluşlarının kaynaklarının bu projelere yönlendirilmesini istemiştir. "TDT Plus" iş birliğine sektörel bakanlar toplantılarıyla başlanmasını da önermiştir. Avaza'da ise "altı ekonomi, tek ürün" yaklaşımıyla ortak üretim zincirleri fikrini ortaya koymuş, ilk Orta Asya-Azerbaycan İş Forumunun 2027'de düzenlenmesini teklif etmiştir. Bunlar henüz öneri düzeyindedir.

Türkiye ile Özbekistan arasında 5 anlaşma imzalandı! Ticaret ve sosyal güvenlikte yeni dönem
Görsel: Turkiye Gazetesi, 29.10.2026

Özbekistan'ın dış ilişkilerindeki ağırlık noktalarından biri ABD olmuştur. ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio'nun Semerkant'taki C5+1 Bakanlar Toplantısına katıldığı ziyarette Özbek ve Amerikan şirketleri toplam 12 milyar dolar değerinde 54 anlaşma imzalamış; Özbekistan Artemis Anlaşmalarına katılan 77. ülke olmuştur. Aynı hafta Çin Başbakanı heyetiyle barışçıl nükleer enerji ve demiryolu görüşülmüştür. BDT Zirvesinde Özbekistan'ın 2027 dönem başkanlığı kararlaştırılmıştır. Kazakistan ve Birleşik Arap Emirlikleri ile Afganistan üzerinden Pakistan limanlarına uzanması öngörülen demiryolu için mutabakat zaptı imzalanmıştır; bu aşamada proje teknik ve ekonomik inceleme düzeyindedir.

İçeride Anayasa Mahkemesi Kanununun yeni metni 14 Ekim'de imzalanmıştır; oturumların internetten yayımlanmasını da içeren dijital hükümler 1 Ocak 2028'de uygulanacaktır. Sekiz aylık dış ticaret 57,4 milyar dolara ulaşmış, Çin 13,2 milyar dolarla ilk sırada yer almıştır. Yeni Taşkent'te 2,5 milyar dolarlık on projenin temeli atılmış; UzA'nın haberinde özel sektör katılımının olanakların gerisinde kaldığı kaydedilmiştir.

STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Özbekistan, çok yönlü dış politikanın en görünür örneği hâline gelmiştir: aynı ay içinde ABD ile 12 milyar dolarlık paket, Çin ile nükleer görüşmeleri, Rusya ile BDT dönem başkanlığı ve Türk dünyasına yönelik "Türk Dünyası-100" önerisi yan yana durmaktadır. Taşkent'in avantajı bu bağları birbirine karşı değil, yatırım çekmek için kullanmasıdır. Alfabe kanununun aşamalı tasarımı da aynı temkini yansıtmaktadır: kimlik adımı atılmakta, fakat yüksek maliyetli zorunlu geçişten kaçınılmaktadır. Ancak 54 anlaşmanın ne kadarının bağlayıcı ve finansmanı hazır olduğu belli değildir. "Türk Dünyası-100"ün değeri ise hangi kuruluşun proje listesini hazırlayacağına ve Türk Yatırım Fonunun kapasitesine bağlıdır.

Politika Önerileri

1. **Türk Akademisi ve Özbekistan Bilimler Akademisi**, alfabe kanununun getirdiği harf değişikliklerini diğer Türk Latin alfabeleriyle karşılaştıran teknik bir uyum tablosunu 2027 ortasına kadar yayımlamalıdır.
2. **TDT Sekretaryası ve Türk Yatırım Fonu**, "Türk Dünyası-100" önerisi için ilk aşamada on projelik sınırlı bir pilot liste ve seçim ölçütü hazırlamalıdır.
3. **Türkiye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı**, Sosyal Güvenlik Anlaşmasının yürürlük takvimini ve işçilere sağlayacağı hakları iki dilde duyurmalıdır.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

05

Türkmenistan

Türkmenistan Ekim'de bölgesel diplomasinin ev sahibi olmuştur. Avaza'da art arda toplanan Orta Asya ve Azerbaycan Devlet Başkanları İstişare Toplantısı ile BDT Zirvesi, Aşkabat'ın tarafsızlık politikasını koruyarak bölgesel toplantı merkezi konumunu güçlendirdiğini göstermiştir.

Ayın başında Türkmenistan Yatırım Forumu Aşkabat'ta düzenlenmiş; 40'tan fazla ülkeden 200'ü aşkın yabancı şirket katılmıştır. Enerji Bakanı Annageldi Saparov, Hazar kıyısında 1.574 megavatlık kombine çevrim santralinin inşasının sürdüğünü, elektriğin Hazar üzerinden Kafkasya'ya ve ardından Türkiye'ye ulaştırılmasının hedeflendiğini açıklamıştır. Ocak-Eylül döneminde dış ticaret hacminin yüzde 8,3 arttığı bildirilmiştir.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Tacikistan liderleri 8 Ekim'de Avaza'da 8. İstişare Toplantısında bir araya gelmiş ve ortak bildiriyi imzalamıştır. Toplantıda Orta Koridor, su kaynakları, Aral Gölü ve Hazar'ın geleceği ele alınmış; bir sonraki toplantının 2027'de Azerbaycan'da yapılması kararlaştırılmıştır. Toplantının formatında Azerbaycan'ın yerleşik bir katılımcı olması dikkat çekicidir. Aynı gün Türkmenistan ile Özbekistan, Yüksek Düzeyli Stratejik Ortaklık Konseyi kurulmasına ilişkin anlaşma imzalamıştır.

9 Ekim'de Avaza'da toplanan BDT Zirvesinde güvenlik ve siber suçlarla mücadele belgeleri imzalanmış, 2027 dönem başkanlığı Özbekistan'a verilmiş, İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan özel konuk olarak katılmıştır. Berdimuhamedov, Vladimir Putin ve Pezeşkiyan ile ayrı ayrı görüşmüştür.

Azerbaycan ve Orta Asya Devlet Başkanları İstişare Toplantısı, Türkmenistan'ın Avaza kentinde düzenlendi. Zirvede enerji, ticaret, ulaştırma, çevre ve bölgesel güvenlik başlıkları ele alındı.
Görsel: TRT Avaz, 08.10.2026

Cumhurbaşkanı Berdimuhamedov ay ortasında Bakü'deki CICA Zirvesine, ardından Erivan'daki COP17 Liderler Zirvesine katılmıştır. Azerbaycan ve Ermenistan'ı aynı yolculukta ziyaret etmesi, Aşkabat'ın dengeli konumunun simgesel bir göstergesidir. Azerbaycan, Özbekistan ve Türkmenistan dışişleri bakanları Bakü'de üçlü toplantı yapmıştır.

Türkmenistan Yatırım Forumu Aşkabat'ta açıldı
Görsel: Business.com.tm, 01.10.2026

Ankara'daki TDT Zirvesine gözlemci ülke lideri olarak katılan Berdimuhamedov, Hazar geçişli Orta Koridorun kapasitesinin artırılmasına işaret etmiş ve Türkmenbaşı Limanının altyapısını geliştirmeye hazır olduklarını bildirmiştir. Erdoğan, görüşmede ticaret, enerji ve savunma sanayisi başlıklarını vurgulamıştır. TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, Bişkek'teki TÜRKPA toplantısında Özbekistan ve Türkmenistan'a tam üyelik çağrısı yapmıştır.

STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Türkmenistan'ın Ekim tablosu, tarafsızlığın geri çekilme değil, seçici bir açılım olarak işlediğini göstermektedir. Aşkabat, BDT ve Orta Asya platformlarına ev sahipliği yaparken Türk dünyasıyla ilişkisini gözlemci statüsünde tutmakta, Özbekistan ile ise yeni bir ikili konsey kurmaktadır. Elektriğin Hazar üzerinden Türkiye'ye ulaştırılması hedefi önemlidir, fakat bu bir hedeftir; kablo, finansman ve geçiş düzenlemeleri kaynaklarda yer almamaktadır. Kaynakların büyük bölümünün resmî veya resmî çizgiye yakın olması da iç gelişmelerin değerlendirilmesini sınırlamaktadır. Kurtulmuş'un TÜRKPA çağrısına verilecek yanıt, Aşkabat'ın parlamenter düzeyde bile olsa kurumsal üyeliğe ne kadar açık olduğunu gösterecektir.

Politika Önerileri

1. **Türkiye, Azerbaycan ve Türkmenistan enerji bakanlıkları**, Hazar üzerinden elektrik aktarımı için ön fizibilite kapsamını belirleyen bir üçlü çalışma grubu kurmalıdır.
2. **TÜRKPA Genel Sekreterliği**, Türkmenistan Meclisine tam üyelik yerine ilk adım olarak gözlemci katılım ve ortak komite çalışması önermelidir.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

06

Kıbrıs Türkleri ve KKTC

Kıbrıs'ta Ekim ayının iki ana başlığı doğal gaz rekabeti ile güven artırıcı önlemler etrafındaki görüşmeler olmuştur. KKTC ayrıca Ankara'daki TDT Zirvesinde gözlemci üye olarak temsil edilmiştir.

Türkiye'nin KKTC'ye doğal gaz götürme planı ay boyunca tartışmanın merkezinde yer almıştır. Antalya NAVTEX İstasyonunun 23 Ekim tarihli duyurusuna göre 26 Ekim-31 Aralık arasında Akdeniz'deki 12 koordinatta bilimsel araştırma ve su altı çalışmaları yapılacaktır; Gündem Kıbrıs bu çalışmayı Türkiye-KKTC doğal gaz hattı planıyla ilişkilendirmiştir. Rum basınının aktardığına göre Rum Dışişleri Bakanı Konstantinos Kombos, AB toplantısında Türkiye-KKTC mutabakatının egemenlik haklarını ihlal ettiğini ileri sürmüş; Hristodulidis'in konuyu Avrupa Konseyine götürmeye hazırlandığı yazılmıştır.

Rum Yönetimi ise 26 Ekim'de İtalyan ENI ile 6. parseldeki Kronos yatağına ilişkin sözleşmeler imzalamıştır. Habere göre üretimin 2028'in ilk yarısında başlaması, gazın Mısır'da işlenip ihraç edilmesi beklenmektedir. KKTC Dışişleri Bakanlığı bu adımın Kıbrıs Türk halkının doğal kaynaklar üzerindeki haklarını yok saydığını açıklamıştır. Rum basınına göre Güney Kıbrıs ile İsrail, Afrodit ve İsai yatakları arasındaki gaz konusunda henüz uzlaşamamıştır. Eski Cumhurbaşkanı Ersin Tatar ise bölge gazının Türkiye üzerinden AB'ye taşınmasına yönelik fizibilite çalışmaları olduğunu söylemiştir.

Türkiye-KKTC doğal gaz hattı için NAVTEX yayımlandı
Görsel: Gundem Kibris, 25.10.2026

Müzakere cephesinde Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman ile Hristodulidis 13 Ekim'de ara bölgede bir araya gelmiş, BM Genel Sekreterinin Temmuz'da gündeme getirdiği yedi güven artırıcı önlem görüşülmüştür. Erhürman, yeni geçiş noktaları, mayın temizliği ve afetlere ortak müdahale gibi önlemlerden altısını kabul ettiklerini belirtmiş; Hristodulidis'in bunların yerine sözlü olarak 19 yeni öneri getirdiğini söylemiştir. Dönüşümlü başkanlığın koşulsuz kabul edilmesi hâlinde görüşmeye hazır olduğunu ifade etmiştir. Guterres, Erhürman'a yanıtında güven tesisini engelleyen eylemleri cesaret kırıcı olarak nitelendirmiştir. BM Temsilcisi María Ángela Holguín, 9 Kasım'da planlanan üçlü görüşmeden sonuç umduğunu ve ilerleme sağlanırsa yıl sonundan önce gayriresmî çok taraflı konferansın toplanabileceğini söylemiştir.

KKTC Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman ile GKRY lideri Nikos Hristodulidis, Birleşmiş Milletlerin gündeme getirdiği güven artırıcı 7 önlemi ele almak üzere bugün ara bölgede bir araya gelecek.
Görsel: TRT Avaz, 13.10.2026

KKTC içinde çözüm modeli tartışması sürmüştür. Dışişleri Bakanı Tahsin Ertuğruloğlu, eşit statü kabul edilmeden yapılacak görüşmelerin fayda sağlamayacağını ve güven artırıcı önlemlerin statükoyu güçlendirdiğini savunmuştur. Bu görüş, Cumhurbaşkanının yürüttüğü görüşmelerle arasındaki farkı göstermektedir. UBP Genel Sekreteri Ahmet Savaşan da egemen eşitlik temelinde iki devletli çözümü savunmuştur.

Türkiye ile ilişkilerde Girne ve Güzelyurt devlet hastanelerinin açılışı için Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz adaya gelmiş, öğrenci yurtları protokolü ve 2026-2028 sağlık eylem planı imzalanmıştır. KKTC Merkez Bankası Başkanı, ödeme sistemleri entegrasyonunun en geç Kasım'da tamamlanmasının öngörüldüğünü bildirmiştir. Ankara'daki Zirvede Erhürman, KKTC'nin Türk dünyasıyla ortak projeler geliştirmeyi hedeflediğini söylemiş; Erdoğan, Kıbrıs Türklerinin hak ve menfaatlerinin korunmadığı hiçbir sürecin kalıcı çözüm getiremeyeceğini vurgulamıştır.

STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Ekim'de Kıbrıs'ta enerji ve müzakere dosyaları birbirine yaklaşmıştır. Rum tarafı Kronos sözleşmeleriyle üretime doğru ilerlerken Türkiye-KKTC hattı araştırma aşamasındadır; iki taraf da sahada oluşturduğu gerçeklikle masadaki konumunu güçlendirmek istemektedir. Kıbrıs Türk tarafının zayıf noktası, Cumhurbaşkanı ile Dışişleri Bakanının güven artırıcı önlemler konusunda farklı dil kullanmasıdır. Bu fark, 9 Kasım görüşmesi öncesinde karşı tarafa açık bir alan bırakmaktadır. Buna karşılık Guterres'in mektubu ve Avrupa Komisyonunun yazısı, Erhürman'a göre temas alanını genişletme fırsatı sunmaktadır; bu mektupların içeriği kaynaklarda tam olarak yer almadığı için değerlendirme ihtiyatlı yapılmalıdır.

Politika Önerileri

1. **KKTC Cumhurbaşkanlığı ve Dışişleri Bakanlığı**, 9 Kasım görüşmesinden önce güven artırıcı önlemler konusunda ortak bir tutum belgesi hazırlamalıdır.
2. **Türkiye ve KKTC enerji bakanlıkları**, gaz hattı için araştırma sonuçlarını, kapasite hedefini ve takvimi kamuoyuna açıklamalı; Kronos sözleşmelerine karşı hukukî tutumu BM'ye yazılı olarak iletmelidir.
3. **TDT üyeleri**, gözlemci üye KKTC ile temasları sağlık, eğitim ve ticaret gibi teknik alanlarda düzenli toplantılara dönüştürmelidir.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

07

Kırım Türkleri

Kırım Türklerine ilişkin Ekim gündemi ağır hapis cezaları ve siyasî tutsakların sağlık durumu etrafında şekillenmiştir. Bu bölümdeki bilgilerin büyük kısmı Kırım Haber Ajansına (QHA) ve Kırım Tatar Millî Meclisine dayanmaktadır; aktarılan iddialar bağımsız olarak doğrulanmamıştır.

QHA'nın haberine göre Rostov'daki Güney Bölge Askerî Mahkemesi, "Beşinci Bahçesaray Grubu" davasında altı Kırım Tatarına toplam 97 yıl hapis cezası vermiştir: Ruslan Asanov 19, Remzi Nimetulayev 18, Amethan Umerov, Seydamet Mustafayev, Abdülmecit Seytumerov ve Eldar Yakubov 15'er yıl. Tarihçi Seytumerov mahkemede sunulan unsurların suçlamayı kanıtlamadığını, Umerov ise baskı görenlerin yanında durduğu için yargılandığını savunmuştur. Seytumerova'nın aktardığına göre duruşmaya gitmek isteyen 16 Kırım Tatarı 19-20 Ekim gecesi Keriç Köprüsünde 12 saati aşkın süre alıkonulmuştur. Kırım Tatar Millî Meclisi Başkanı Refat Çubarov, bu tür suçlamalarla bugüne kadar 120'den fazla Kırım Tatarının ağır cezalara çarptırıldığını belirtmiştir.

Aynı ay başka davalar da sonuçlanmıştır. QHA'ya göre 77 yaşındaki Volodımır Ananyev'e 18 yıl, üç çocuk annesi Diana Abduraşitova'ya ise "vatana ihanet" iddiasıyla kapalı yürütülen davada 12 yıl 6 ay hapis cezası verilmiştir. QHA'nın Ekim'de yayımladığı habere göre Rusya, Eylül'de 11'i Kırım sakini olan 15 kişiyi "aşırıcılar ve teröristler" listesine eklemiştir.

Rus mahkemesinden 6 Kırım Tatarına toplam 97 yıl hapis cezası!
Görsel: QHA, 21.10.2026

Sağlık dosyası ayın en acil başlığıdır. QHA'nın haberine göre son evre karaciğer kanseri hastası Lenur Halilov'un sağlık gerekçeli tahliye başvurusu Arhangelsk'te bir mahkemece reddedilmiştir. Ukrayna Parlamentosu İnsan Hakları Yetkilisinin Kırım Temsilcisi Elvin Kadirov'a göre en az 40 tutsağın ağır hastalığı bulunmakta, beşinin durumu kritiktir. Buna karşılık Çubarov, beyin tümörü ve ilerlemiş tüberkülozu bulunan Tofik Abdulgaziyev'in tahliye edildiğini 29 Ekim'de duyurmuştur. Kırım Tatar Kaynak Merkezinin raporuna göre hapiste tutulan 20 gazeteciden 13'ü Kırım Tatarıdır.

Yarımadadaki yaşam koşullarına ilişkin haberler de artmıştır. Ukrayna makamlarının ve QHA'nın aktardığına göre elektrik kesintileri yaygınlaşmış, gıda fiyatları komşu Rus bölgelerine kıyasla yüzde 30-50 yüksek seyretmiş, mal varlığı el koymaları sürmüştür. Kırım Tatar Millî Meclisi, Rus makamlarının UNESCO Geçici Listesindeki Bahçesaray Han Sarayında askerî temalı etkinlikler planlamasına tepki göstermiş; Birleşik Krallık heyetine toprak tavizine karşı olduklarını iletmiştir. Meclis ayrıca Ukrayna'nın 2022-2032 Kırım Tatar Dilini Geliştirme Stratejisindeki değişiklikleri görüşmüştür. Türkiye'de AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Kürşad Zorlu, Kırım'daki durumu işgal olarak gördüklerini belirtmiştir.

STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Ekim'de değişen, cezaların ağırlığından çok süreklilik kazanmasıdır: toplu davalar, kapalı yargılamalar ve sağlık gerekçeli tahliye taleplerinin reddi aynı ayda bir arada görülmektedir. Abdulgaziyev'in tahliyesi, uluslararası ilgi ve hukukî başvuruların sonuç üretebildiğini düşündürmekte, fakat tek örnek bu çıkarımı kesinleştirmemektedir. Ukrayna'da barış görüşmeleri tartışılırken Kırım Tatar kurumlarının toprak tavizine itirazını Londra'ya taşıması, tutsak dosyasının müzakere gündemine girmemesi riskine işaret etmektedir. Kaynak çeşitliliğinin sınırlı oluşu bu dosyanın zayıf noktasıdır.

Politika Önerileri

1. **Türkiye Dışişleri Bakanlığı**, Kadirov'un kritik durumda saydığı beş tutsak için insanî tahliye talebini Rusya ile yürütülen temaslarda isim isim gündeme getirmelidir.
2. **TÜRKPA ve Kırım Tatar Millî Meclisi**, Londra'daki Kırım Platformu Parlamenter Zirvesi öncesinde tutsakların sağlık durumuna ilişkin ortak bir bilgi notu hazırlamalıdır.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

08

Irak-Suriye Türkmenleri

Ekim, Irak Türkmenleri bakımından tarihî öneme sahip bir temsil gelişmesiyle anılacaktır. Bu ay taranan kaynaklarda Suriye Türkmenlerine ilişkin bir gelişme öne çıkmamıştır; bu durum bir kaynak sınırlılığı olarak okunmalıdır. Kaynakların büyük bölümü Türkmeneli TV'ye dayanmaktadır.

Irak Türkmen Cephesi Başkanı ve Kerkük Valisi Mehmet Seman Ağa, Irak Temsilciler Meclisindeki oylamayla Devlet Bakanlığına getirilmiştir. TRT Haber'e göre süreç Başbakan Ali ez-Zeydi'nin teklifiyle başlamış ve kabinede ilk kez ITC'li bir bakan yer almıştır. Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Bağdat'taki İslam İşbirliği Teşkilatı toplantısı sonrasında bu gelişmeyi önemli bulduğunu söylemiştir. 29 Ekim resepsiyonunda Ağa'nın Irak Başbakanını temsilen konuşması, Türkmeneli TV'ye göre bir Türkmen bakanın bu görevde ilk kez konuşmasıdır.

Bakanlık, Kerkük Valiliği konusunu da gündeme taşımıştır. Ağa'nın valilikten istifa etmesi beklenmiş; dönüşümlü valilik anlaşması uyarınca ITC'nin sunacağı üç adaydan birinin yıl sonuna kadar görevi yürütmesi öngörülmüştür. Ağa, bu hazırlıklara başladıklarını açıklamıştır. Vali olarak ay içinde Erbil'de IKBY İçişleri Bakanı ve Süleymaniye'de KYB Başkanı Bafıl Talabani ile görüşmüş, Kerkük'ün çok kültürlü yapısının gözetilmesi gerektiğini belirtmiştir. Kerkük Valiliğinin açıklamasına göre Altunköprü'deki terörle mücadele operasyonunda iki sivil ölmüştür; bu olay güvenlik başlığının sürdüğünü göstermiştir.

Irak'ta ilk kez Irak Türkmen Cephesinden bir isim devlet bakanı oldu
Görsel: TRT Haber, 16.10.2026

ITC, seçim hazırlıklarını da sürdürmüştür. Seçim Dairesi, biyometrik kart yerine birleşik ulusal kimlikle oy kullanılması önerisini Musul ve Erbil'de anlatmıştır. Türkiye'nin Bağdat Büyükelçisi Anıl Bora İnan, ITC'nin Musul ve Kerkük teşkilatlarını ziyaret etmiştir. Kerkük'te BP ile dört petrol sahasının geliştirilmesi ve rafineri yatırımları Bakanlık açıklamalarında öne çıkarken, Bulava Köyü sakinlerinin 20 yılı aşkın süredir çözülemeyen altyapı sorunları için yaptığı çağrı, büyük yatırımlar ile yerel hizmetler arasındaki farkı hatırlatmıştır. Ankara'da açılan Türkmeneli fotoğraf sergisi ve Türkiye Diyanet Vakfının Kerkük'teki yardımları kültürel ve sosyal bağları sürdürmüştür.

Türkiye'nin Bağdat Büyükelçisi İnan, Musul'da Irak Türkmen Cephesini ziyaret etti
Görsel: Turkmen Eli TV, 27.10.2026

STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Bakanlık, Türkmenlerin Irak siyasetindeki görünürlüğünü artırmış; ancak bunun kalıcı bir temsil kazanımı olup olmadığını iki gelişme belirleyecektir: dönüşümlü valilik anlaşmasının işleyip işlemediği ve görevin yıl sonundan sonra kime geçeceği. Ağa'nın bakanlığa geçmesi, Kerkük'teki etkili bir valinin sahadan ayrılması anlamına da gelmektedir. Türkiye'nin üst düzey ilgisi Türkmenlerin elini güçlendirmekte, fakat Bağdat ve Erbil ile dengeli ilişki kurulmadığı takdirde Kerkük'te karşı tepki üretebilir. Suriye dosyasına ilişkin veri eksikliği giderilmeden bölümün iki ülke başlığını eşit biçimde taşıması güçtür.

Politika Önerileri

1. **Irak Türkmen Cephesi**, Kerkük Valiliği adaylarını ve dönüşümlü anlaşmanın yıl sonrası takvimini kamuoyuna açıklamalıdır.
2. **Rapor ekibi**, Kasım'dan itibaren Suriye Türkmenlerini izlemek için en az iki düzenli kaynak eklemelidir.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

09

Balkan Türkleri

Balkanlardaki Ekim gündeminin merkezinde Batı Trakya'daki müftü atamaları ve azınlık okulları yer almıştır. Bulgaristan ve Sırbistan'daki seçimler ile Kuzey Makedonya'daki Türkçe eğitim tartışması da izlenen başlıklar olmuştur.

Yunanistan, Bilal Kara Halil'i Gümülcine, Şükrü Şerif Damatoğlu'nu İskeçe Müftülüğüne beş yıllığına atamış; kararnameler 23 Ekim'de Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Atanan müftüler 30 Ekim'de Atina'da yemin etmiş, Bakanlık Dimetoka ile birlikte üç müftülükte sürecin tamamlandığını duyurmuştur. Birlik gazetesinin haberine göre azınlığın seçtiği müftüler İbrahim Şerif ve Mustafa Trampa kabul görmeye devam etmektedir. Türkiye Dışişleri Bakanlığı 24 Ekim'de atamaların azınlığın iradesini ve uluslararası anlaşmalarla güvence altına alınan haklarını göz ardı ettiğini açıklamış; YTB Başkanı Abdulhadi Turus da aynı yönde tepki göstermiştir.

Eğitimde Batı Trakya Türk Azınlığı Danışma Kurulu Başkanı Trampa, 2026-2027 öğretim yılında sekiz azınlık ilkokulunun faaliyetinin askıya alındığını açıklamıştır: Rodop'ta beş, İskeçe'de iki, Meriç'te bir. Trampa, geçici olarak tanımlanan işlemin okulları fiilen kapattığını savunmuştur. Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu Başkanı Halit Habip Oğlu, Strazburg'da Avrupa Konseyi yetkilileriyle görüşmüş; AKPM izleme raporunda azınlığın örgütlenme özgürlüğüne yönelik ihlallere yer verildiği bildirilmiştir. Yunanistan Cumhurbaşkanı Tasulas'ın "Mavi Vatan" yaklaşımını sahte teori olarak nitelendirmesi iki ülke söylemindeki sertliği yansıtmıştır.

Yunanistan Batı Trakya Türk Azınlığının iradesini yok saymaya devam ediyor: Müftü atamaları yapıldı
Görsel: QHA, 23.10.2026

Kuzey Makedonya'da Milletvekili Salih Murat, Türkçe eğitim veren okullarda kapatılan şubeler ve etkilenen öğretmenlere dair sorularının yanıtsız kaldığını belirterek Eğitim Bakanına açık mektup yazmıştır. Üsküp'te Tefeyyüz Okulunun 142. yılı kutlanmış, FUEN Türk Azınlıkları Çalışma Grubu 12. yıllık toplantısında 2026-2027 yol haritasını belirlemiştir.

Üsküp'te Türk azınlıkları için ortak yol haritası: FUEN TAG 12. yıllık toplantısını gerçekleştirdi
Görsel: Kircaali Haber, 17.10.2026

Bulgaristan'da 25 Ekim'de yapılan cumhurbaşkanlığı seçiminin ilk turunda kayıtlı seçmenlerin yüzde 22,98'i oy kullanmış; Yotova-Valchev yüzde 34,76, Gyurov-Kandev yüzde 31,95 oy almıştır. İkinci tur 1 Kasım'a kalmıştır. Bulgaristan ile Türkiye arasında yeni bir sınır kapısı için anlaşma taslağı müzakere temeli olarak onaylanmıştır. Sırbistan'daki erken seçimin ön sonuçlarında "Öğrenci Listesi" yüzde 53,04 ile önde çıkmıştır. Kosova'da Justina Shiroka Pula Cumhurbaşkanı seçilerek erken seçim ihtimali ortadan kalkmıştır.

◆ STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Yunanistan'ın atama sürecini tamamlaması, müftülük sorununu fiilen kapatma girişimidir; okul kapanmaları ile birlikte okunduğunda azınlığın kurumsal temeli üzerinde eşzamanlı bir daralma görülmektedir. Bu iki gelişmenin ortak bir politikanın parçası olup olmadığı kaynaklardan kesin olarak çıkarılamaz; okul kapanmalarında öğrenci sayısındaki düşüşün payı da ayrıca incelenmelidir. Avrupa kurumlarına başvuru azınlığın en güçlü aracıdır, ancak bu yol sonuç üretmek için zaman gerektirmektedir. Kuzey Makedonya'da şube kapanmalarının sayısı dahi açıklanmamıştır; veri eksikliği, sorunun boyutunu belirlemeyi engellemektedir.

◆ Politika Önerileri

1. **Batı Trakya Türk Azınlığı Danışma Kurulu ve Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu**, askıya alınan sekiz okulun öğrenci sayıları ve hukukî gerekçelerini içeren bir dosyayı Avrupa Konseyi izleme mekanizmalarına sunmalıdır.
2. **Kuzey Makedonya'daki Türk milletvekilleri**, kapatılan şube ve etkilenen öğretmen sayılarını yazılı soru dışında Meclis komisyonunda da gündeme getirmelidir.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

10

Diaspora

Diaspora başlığı bu ay kısa izleme notu olarak sunulmaktadır; kayıt azlığı, gündemin önemsiz olduğu anlamına gelmez, kaynak eksikliğini yansıtır. Londra'da yayımlanan haberlere göre 1960'lı yıllardan itibaren Britanya'ya göç eden Türkçe konuşan toplulukların Doğu Londra tekstil sektöründeki rolü sergiye taşınmaktadır. Birleşik Krallık'ta vatandaşlık ve süresiz oturum için gerekli "Life in the UK" sınavına Türkçe destek sunan bir uygulama hazırlanmıştır. Kasım'dan itibaren Almanya, Fransa ve Hollanda'daki Türk topluluklarını izleyen kaynakların eklenmesi gerekmektedir.

Türk göçmenlerin Londra'daki 60 yıllık hikâyesi sergiye taşınıyor
Görsel: Londra Aktuel, 27.10.2026

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

11

İran'daki Türkler ve Güney Azerbaycan

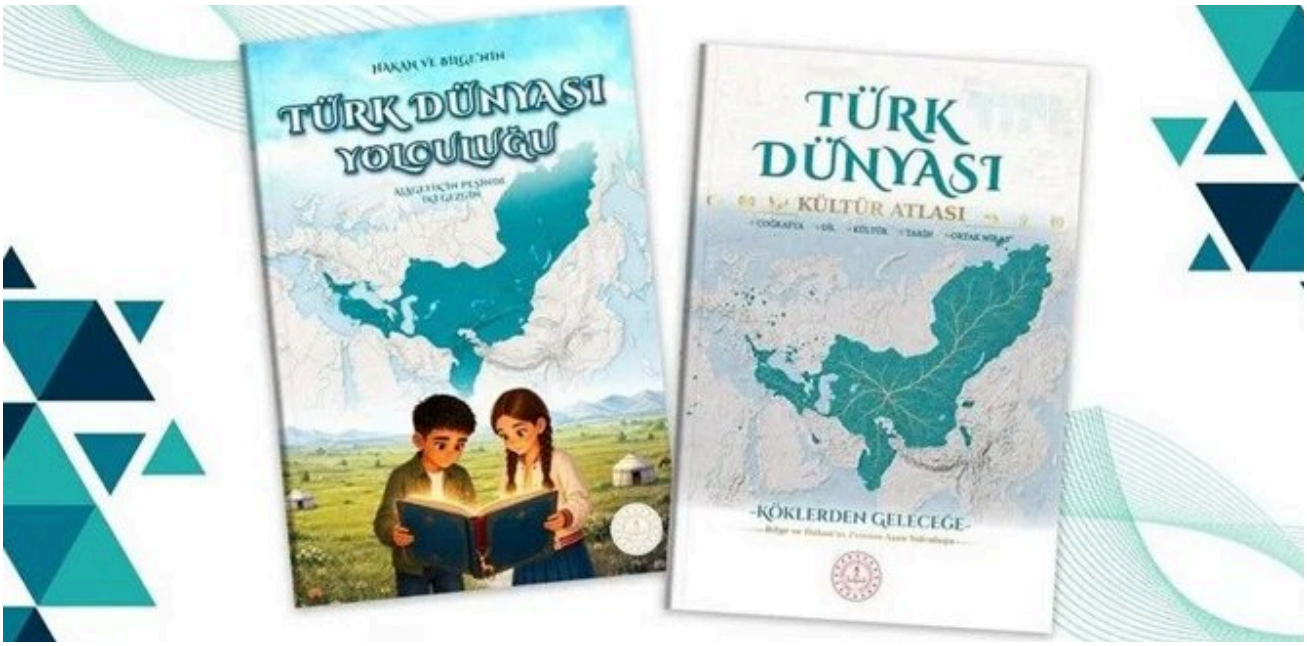
Bu bölüm kısa izleme notu olarak sunulmaktadır. Güney Azerbaycan'a ilişkin kayıtların büyük bölümü Gunaz TV'ye dayanmakta ve bu kaynağın haber metinlerine bu ay erişilememiştir; aşağıdaki bilgiler başlık düzeyinde olup teyide muhtaçtır.

Gunaz TV'nin başlıklarına göre Ekim'de kimlik teması öne çıkmıştır. Traktör takımının maçlarında millî dans ve müzik gösterileri yapıldığı, Melavan-Traktör maçının Güney Azerbaycan Türklerinin kimliğine yönelik ırkçı sloganlar nedeniyle iptal edildiği aktarılmıştır. Şair Bulud Karaçorlu Sehend'in doğumunun 100. yılının İzmir'de anıldığı, Kayseri'deki Talas buluşmasında Güney Azerbaycan'ın temsil edildiği ve şair Yakup Ahmedvend'in öldüğü bildirilmiştir. Yine Gunaz TV'ye göre Türkiye'nin yeni ders kitaplarında Güney Azerbaycan ve Tebriz'e yer verilmiştir.

İran'ın Batı Azerbaycan Eyaleti Valisi Rıza Rahmani, Türkiye ile İran arasındaki ortak kültürel mirasın ilişkilerin geliştirilmesi için önemli bir zemin oluşturduğunu belirtti. Rahmani, Türk yatırımcıları da İran'da yatırım yapmaya çağırdı.
Görsel: TRT Avaz, 07.10.2026

Resmî düzeyde Batı Azerbaycan Eyaleti Valisi Rıza Rahmani, TRT Avaz'a Türk yatırımcılara 50 hektarlık arazi tahsis edildiğini ve kurulacak tekstil tesisinden Orta Asya'ya ihracat planlandığını söylemiştir. İran Cumhurbaşkanı Pezeşkiyan'ın ay içinde Avaza'daki BDT Zirvesine ve Erivan'daki COP17 toplantısına katılması, Tahran'ın bölgesel görünürlüğünü artırma çabasını göstermektedir. Bölge ülkelerini etkileyen ABD-İran gerilimi ise sürmektedir.

Güney Azerbaycan Millî Eğitim Bakanlığının "Türk Dünyası" haritasında
Görsel: Gunaz TV, 07.10.2026

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

12

Doğu Türkistan

Doğu Türkistan'a ilişkin Ekim kayıtlarının tamamına yakını savunuculuk kaynaklarına dayanmaktadır. Aşağıdaki iddialar kaynak gösterilerek aktarılmıştır; bağımsız teyit bulunmamaktadır.

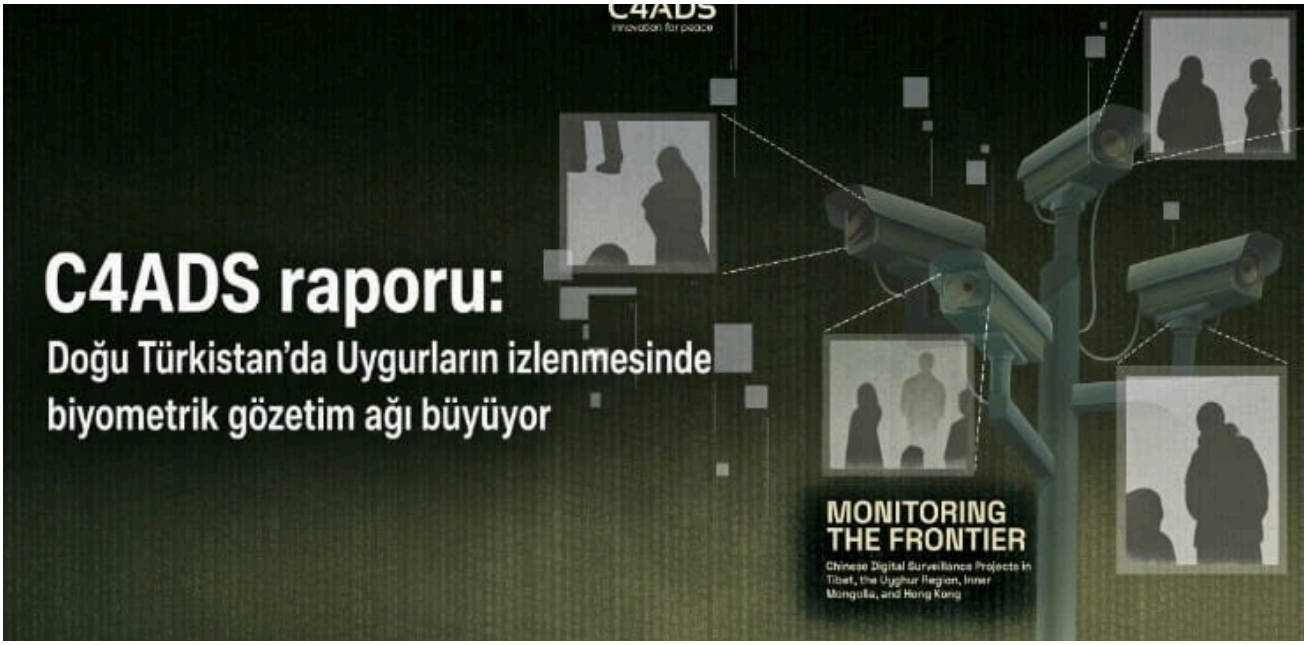
Ayın en önemli uluslararası gelişmesi olarak Uyghurnet, Avrupa Parlamentosunda Çin'in Uygurlara yönelik ihlallerinin insanlığa karşı suç niteliğinde olduğunu belirten kararın 454 kabul, 86 ret, 110 çekimser oyla geçtiğini bildirmiştir. Kaynak karar metnine bağlantı vermediği için ayrıntının Parlamentonun kayıtlarından doğrulanması gerekmektedir. İsviçre Federal Dışişleri Bakanlığı, Çin ile görüşmelerinde Uygurlar ve Tibetlilere ilişkin endişelerini ve "Etnik Birlik ve İlerlemenin Teşvik Edilmesi Yasası"nın azınlık hakları üzerindeki olası etkisini dile getirdiğini açıklamıştır.

Uygur Haber'in aktardığına göre ABD merkezli C4ADS raporu, bölgede biyometrik veri toplama teknolojilerine atıfta bulunan 135 kamu sözleşmesi tespit etmiştir. Özgür Asya Radyosuna konuşan kaynaklara göre Hoten'de sık aralıklı polis noktaları bulunmakta, Gulca'da polis memurları Uygurca konuştukları gerekçesiyle görevden uzaklaştırılmaktadır. Uygur Haber, araştırmacı Ethan Gutmann'ın zorla organ toplama iddialarını ve kamp tanıkları Tursunay Ziyawudun ile Sayragul Sauytbay'ın anlatımlarını yeniden gündeme taşımıştır.

Doğu Türkistan işgali dünya çapında protesto edildi!
Görsel: Uygur Haber, 08.10.2026

Tayland dosyası acil başlık olarak görünmektedir. Dünya Uygur Kongresi, kraliyet affıyla cezaevinden çıkarılan iki Uygurun Çin'e gönderilme tehlikesi bulunduğunu 29 Ekim'de açıklamış; BM uzmanları Şubat 2025'te gönderilen 40 Uygurun akıbetinin bağımsız olarak bilinmediğini daha önce belirtmiştir.

Çin'in Doğu Türkistan'daki gözetim ağı deşifre oldu
Görsel: Uygur Haber, 08.10.2026

1 Ekim'in 77. yıl dönümünde İstanbul, Tokyo, Almanya, ABD, Kanada ve İngiltere'de protestolar yapılmıştır. Türkiye'de BBP Genel Başkanı Mustafa Destici ve İYİ Parti Grup Başkanvekili Satuk Buğra Kavuncu sert açıklamalar yapmış; Kavuncu, Çin'in davetiyle bölgeye gidenleri eleştirmiştir. Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi ile Hebei Üniversitesi arasında 17 Ekim'de imzalanan niyet mektubu Uygur Haber'de eleştirel biçimde ele alınmıştır. Uygur Akademisi, yurt dışındaki çocuklar için beş kitaplık Uygurca dil serisinin dijital sürümlerini yayımlamıştır.

◆ STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Ekim'de dosyanın en önemli gelişimi, konunun Avrupa'da kurumsal düzeyde görünür kalmasıdır; buna karşılık Türk devletlerinin resmî söyleminde dosya yer almamaktadır. Türkiye'de tartışma muhalefet partileri ve sivil toplumla sınırlı kalmakta, Çin ile akademik ve kurumsal temaslar ise sürmektedir. Tayland'daki iki kişinin durumu, somut ve zamana duyarlı bir insanî konu olduğu için izlenmelidir. Bölüm tümüyle savunuculuk kaynaklarına dayandığından, sahadaki durum hakkında kesin hüküm kurulamaz.

◆ Politika Önerileri

1. **Türkiye Dışişleri Bakanlığı**, Tayland'daki iki Uygurun Çin'e gönderilmemesi için Bangkok nezdinde insanî girişimde bulunmalıdır.
2. **Yükseköğretim Kurulu**, Çin üniversiteleriyle imzalanan iş birliği belgelerinde akademik özgürlük ve şeffaflık ölçütlerini içeren bir rehber hazırlamalıdır.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

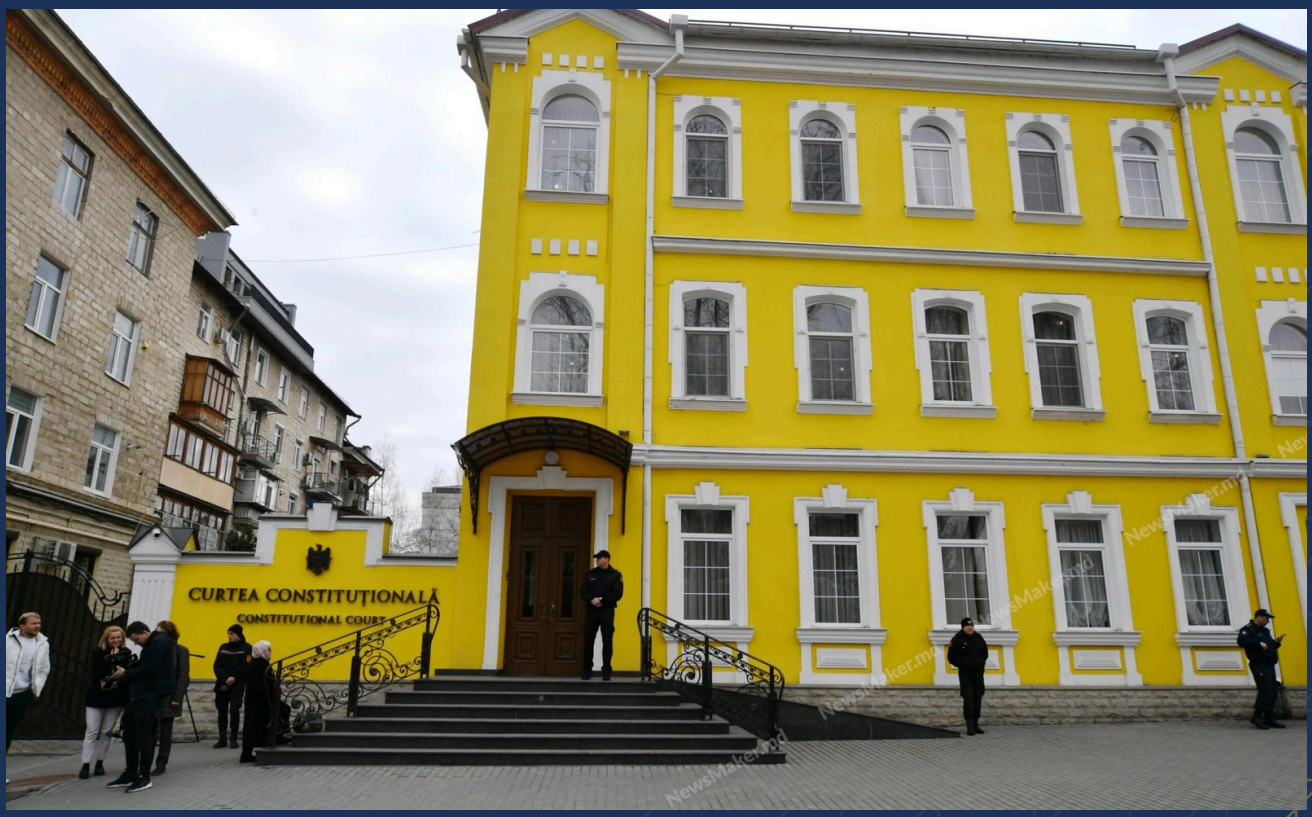
13

Gagavuz Türkleri

Gagavuz Türkleri bu ay da ayrı bölüm olarak yer almaktadır; ay boyunca taranan kaynaklarda bölüme ilişkin 150'den fazla aday haber bulunmuştur. Gündemin merkezinde 15 Kasım'da yapılacak Başkan ve Halk Toplantısı seçimleri vardır. Kaynakların çoğu Rusça olup Gagauzinfo ve NewsMaker'a dayanmaktadır.

Seçim sürecinin kuralları ay başında kesinleşmiştir. Moldova Anayasa Mahkemesi 2 Ekim'de Sosyalist Parti milletvekillerinin başvurusunu reddederek Gagavuzya başkan adaylarının Romence bilmesi şartını anayasaya uygun bulmuştur. Mahkeme Başkanı Domnica Manole, Gagavuzya'nın özel statüsünün devlet diline ilişkin anayasal hükümleri ortadan kaldırmadığını açıklamıştır. Karar kesindir ve temyize kapalıdır.

Sekiz başkan adayı kaydedilmiştir: Sosyalist Parti adayı Fedor Gagauz, bağımsız adaylar Aleksandr Stoyanoglo, Kornel Dudnik, İvanna Köksal, Komrat Belediye Başkanı Sergey Anastasov ve Kopçak Belediye Başkanı Oleg Garizan, Gagavuz Halk Partisi adayı İvan Kılçık ve Petr Vlah. Halk Toplantısının 35 sandalyesi için 93'ü bağımsız, 42'si parti adayı olmak üzere 135 kişi kaydedilmiş, kampanya 16 Ekim'de başlamıştır. 129.179 seçmen oy kullanabilecek, 67 seçim bürosu oluşturulmuştur. İktidardaki PAS'ın lideri İgor Grosu, iyi sonuç beklemedikleri için başkanlığa aday göstermediklerini söylemiştir.

Anayasa Mahkemesi PSRM'nin talebini reddetti: Gagavuzya başkan adayları Romence bilmeli
Görsel: NewsMaker (Moldova), 02.10.2026

Adayların vaatleri Kişinev ile ilişki etrafında ayrışmaktadır. Stoyanoglo, eşitlik temelinde Komrat-Kişinev diyaloğu ve AB, Türkiye ve BDT fonlarını önermiş; Dudnik, Rusya ile ilişkileri yeniden kurmayı ve özerkliğin mali denetimini vaat etmiş; Vlah, bölgenin jeopolitik pazarlık unsuru olmasına son verilmesini istemiştir. Garizan'ın merkezî yönetimin özerkliği tehdit olarak görmesinden kaçınılması gerektiği yönündeki sözü adaylar arasında tartışma yaratmıştır.

Gagavuzya'da başkan ve Halk Toplantısı seçimleri öncesinde seçim kampanyası başladı
Görsel: NewsMaker (Moldova), 16.10.2026

Seçim güvenliği ay boyunca gündemde kalmıştır. Moldova Enformasyon ve Güvenlik Servisi Başkanı, Rusya'nın seçimleri kontrol etme imkânını kaybettiğini savunurken İçişleri Bakanı provokasyon ve organize protesto riski beklediklerini söylemiştir. Gözlem kuruluşu Promo-LEX, ilk raporunda kamu kaynaklarının olası kullanımına ilişkin 14 vaka belirlemiş; özerkliğin kaldırılacağı ve Rusçanın sınırlanacağı yönünde söylentiler yayıldığını bildirmiştir. Merkez Seçim Komisyonu, seçmeni yanıltan yapay zekâ içeriklerinin, rüşvetin ve yanlış bilgi yaymanın önlenmesini öngören davranış kuralları taslağını kamuoyu görüşüne sunmuştur. Fedor Gagauz'un videolarını topluca paylaşan TikTok hesapları tartışma konusu olmuş, aday polise başvurmuştur. TikTok da özel ekip kuracağını açıklamıştır. Kaja Kallas seçimlerin özgür ve şeffaf olması gerektiğini söylemiştir.

Ayın en dikkat çekici verisi IMAS anketinden gelmiştir. Ankete göre katılımcıların yüzde 90'ı merkezî makamların görüşlerini dikkate almadığını, yüzde 82'si Kişinev-Komrat ilişkilerinin soğuk veya çatışmalı olduğunu, yüzde 77'si özerkliğin önümüzdeki beş yılda kısıtlanacağını düşünmektedir. Buna karşılık bağımsız devlet isteyenlerin oranı yüzde 7 ile sınırlıdır; yüzde 39 Moldova içinde daha fazla özerklik istemektedir. Katılımcıların yüzde 81'i Rus, yüzde 75'i Gagavuz kültürüne yakınlık bildirmiştir. TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, Roma'da Grosu ile görüşmesinde Gagavuz Türklerini Ankara ile Kişinev arasında önemli bir bağ olarak nitelendirmiştir.

STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Ekim'de değişen, seçim kurallarının Kişinev'in belirlediği çerçevede kesinleşmesidir. Romence şartı ve ulusal Seçim Kanununun uygulanması hukuken yerleşmiş, fakat IMAS verileri bu sürecin bölgede güven kaybı yarattığını göstermektedir. Anketin en önemli sonucu, güvensizliğin ayrılıkçı bir talebe dönüşmemesidir; talep, özerkliğin korunması ve genişletilmesidir. Bu, Kişinev için bir fırsat, seçim sonrası ilişkilerin ise asıl sınavıdır. Türkiye'nin "köprü" söylemi, ancak Gagavuzya'da Rus kültürel etkisinin güçlü olduğu gerçeği dikkate alınarak somut eğitim ve kalkınma projeleriyle karşılık bulabilir. Sonuçların meşruiyeti, seçime katılım ve itirazların nasıl ele alındığıyla ölçülecektir.

Politika Önerileri

1. **TÜRKPA ve Türkiye Büyük Millet Meclisi**, 15 Kasım seçimlerini Avrupa Konseyi gözlem çerçevesiyle eş güdüm içinde izlemeli; sonuçlara ilişkin değerlendirmesini seçimden sonra yayımlamalıdır.
2. **TİKA ve Maarif Vakfı**, Romence şartının yarattığı dil ihtiyacını dikkate alarak Gagavuzca ve Türkçe öğretimi yanında gençlere dönük dil ve burs programlarını seçim sonrasında gözden geçirmelidir.

ÜLKE VE TOPLULUK BÖLÜMLERİ

14

Türk Dünyası

Ekim ayının Türk dünyası gündemi Ankara'da toplanan Türk Devletleri Teşkilatı 13. Zirvesine doğru yoğunlaşmıştır. Zirveye giden takvimde sektörel bakanlar, parlamentolar, gençlik ve bilim kurumları art arda toplanmıştır.

TDT 13. Zirvesi "Türk Yüzyılı: Dilde, Fikirde, İşte Birlik" temasıyla 30 Ekim'de Ankara'da yapılmış; 29 Ekim'de Dışişleri Bakanları Konseyi toplanmıştır. Toplantıya Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve KKTC liderleri katılmış, Azerbaycan'ı Dışişleri Bakanı Bayramov temsil etmiştir. Ankara Bildirisi imzalanmış ve dönem başkanlığı Azerbaycan'dan Türkiye'ye geçmiştir. Bu rapor hazırlanırken Bildirinin tam metni taranan kaynaklarda yer almadığı için içeriği ayrıntılı olarak değerlendirilememiştir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türk dünyasının aile fotoğrafında ayrılığa ve ihtilafa yer olmadığını söylemiş, Türkmenistan'ı bir an önce tam üye olarak görmek istediklerini belirtmiştir. "Türk Dünyası Yüzyılı: Dayanışmadan Bütünleşmeye" başlıklı makalesi yedi ülkede aynı gün yayımlanmıştır. Dışişleri Bakanı Fidan'ın dönem başkanlığında kurumsal kapasiteye, sekretaryanın beşerî ve mali imkânlarına öncelik verdiğini belirttiği aktarılmıştır. TDT Genel Sekreteri Kubanıçbek Ömüraliyev, 2023'ten bu yana 32 yeni mekanizma oluşturulduğunu ve toplam sayının 65'e ulaştığını söylemiştir. Bayramov, savunma sanayisinde ortak üretimi öngören 2027 Yol Haritasının kabul edildiğini bildirmiştir.

TDT Ankara Bildirisi imzalandı! Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan Türk dünyasına net çağrı: Ailemizde ayrılığa yer yok
Görsel: Turkiye Gazetesi, 30.10.2026

Zirvede liderlerden farklı öneriler gelmiştir: Tokayev'in Rusya'nın gözlemci veya "TDT+" formatında katılması önerisi, Mirziyoyev'in "Türk Dünyası-100" programı ve Caparov'un 2027 gayriresmî zirvesini Kırgızistan'da yapma önerisi. Bu öneriler Zirvede kabul edilmiş kararlar olarak değil, liderlerin açıklamaları olarak aktarılmaktadır. Zirve kapsamında Beştepe Millet Ormanında Türk Devletleri Medeniyet Parkı açılmış, İletişim Başkanlığı 30-31 Ekim'de Türk Dünyası Diyalog Forumunu düzenlemiştir. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Forumda dönem başkanlığının önceliklerini siyasi istişare, ekonomik bütünleşme ile enerji ve ulaştırma bağlantıları olarak sıralamıştır.

Ay boyunca sektörel takvim işlemiştir. TDT Sağlık Bakanları Bişkek'te yeni eylem planını, Adalet Bakanları İstanbul'da iş birliği gündemini görüşmüştür. Gümrük idareleri Bişkek'te, haritacılık kurumları Astana'da toplanmış; ikinci toplantıda ortak coğrafi yer adları kataloğu oluşturulması kararlaştırılmıştır. Antalya'daki Uluslararası Uzay Kongresinde Azerbaycan, Kazakistan, Türkiye ve Özbekistan, Uzay Sanayisi Başlangıç Çerçeve Sözleşmesini imzalamıştır. Türk Yatırım Fonu Taşkent'te yıllık toplantısını yapmıştır. TDT Genel Sekreteri, ticaretin 2021'de yaklaşık 9 milyar dolardan bugün yaklaşık 200 milyar dolara ulaştığını söylemiştir; bu rakamın kapsamı açıklanmadığından ihtiyatla okunmalıdır. AA'nın hesabına göre Türkiye 2021-2025 döneminde dört üye ülkeye 41,6 milyar dolarlık ihracat yapmıştır.

Parlamenter alanda TÜRKPA 15. Genel Kurulu Bişkek'te toplanmış, Kurtulmuş Özbekistan ve Türkmenistan'ın katılımını temenni etmiştir. Bilim ve kültürde Türk Dünyası Millî Bilimler Akademileri Birliği Almatı'da toplanmış, ortak tarihî mirasın araştırılması için konsorsiyum anlaşması imzalanmış ve başkanlık Azerbaycan'a geçmiştir. Beş Türk devletinin de içinde yer aldığı sekiz ülke, geleneksel keçe yapımı için UNESCO'ya ortak başvuru yapmış; dosya Aralık başında değerlendirilecektir. Kocaeli ve Trabzon'da gençlik buluşmaları, Hiva'da "Türk Dünyası Gençlik Başkenti" etkinlikleri düzenlenmiş, "Türkistan Ansiklopedisi" Astana'da tanıtılmıştır.

STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Ankara Zirvesi iki gerçeği yan yana göstermiştir. Kurumsal takvim güçlüdür: mekanizma sayısı artmakta, sektörel bakanlar düzenli toplanmakta ve Türkiye'nin dönem başkanlığı sekretarya kapasitesine öncelik vermektedir. Buna karşılık Teşkilatın iki kurucu devletinin arasındaki kamuoyu gerilimi, Aliyev'in yokluğu ve Erdoğan'ın "ayrılığa yer yok" vurgusu Zirvenin siyasi atmosferini belirlemiştir. Tokayev'in Rusya önerisi ise genişleme tartışmasını beklenmedik bir yönden açmıştır. Mirziyoyev'in de "TDT Plus" iş birliğinden söz etmesi, ortak bir ortaklık çerçevesi ihtiyacını ortaya koymaktadır. Dönem başkanlığının ilk sınavı, bu önerilere ölçütlü bir yanıt üretmek ve Ankara-Bakü ilişkisini kurumsal takvimden ayrıştırarak korumaktır. Ankara Bildirisinin metni incelenmeden kararların bağlayıcılığı hakkında hüküm verilemez.

Politika Önerileri

1. **Türkiye (TDT Dönem Başkanı)**, Ankara Bildirisinin taahhütlerini sorumlu kurum, tarih ve göstergeyle listeleyen bir takip belgesini 2026 sonuna kadar yayımlamalıdır.
2. **TDT Sekretaryası**, gözlemci ve "TDT Plus" iş birliği için üyelik dışı ortaklık ölçütlerini Dışişleri Bakanları Konseyinin ilk toplantısına sunmalıdır.
3. **Türk Yatırım Fonu**, üye ülkelerin önerdiği ortak yatırım programlarının finansman kapasitesiyle uyumunu gösteren bir değerlendirme hazırlamalıdır.

AYLIK TÜRK DÜNYASI RAPORU · EKİM 2026

Genel Değerlendirme

Türk Birliği'ne Giden Yol

Ekim 2026, Türk dünyası için hem bir kurumsal zirve hem de bir güven sınavı olmuştur. Ankara Zirvesi, Teşkilatın kapsamını ve toplantı takvimini ortaya koymuş; ancak Azerbaycan Cumhurbaşkanının yokluğu, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki tartışmanın gölgesinde değerlendirilmiştir. Bu iki olgu birlikte okunduğunda ayın temel sonucu şudur: Türk dünyasının kurumsal gelişimi ilerlemektedir, fakat bu gelişim kendiliğinden siyasi güven üretmemektedir.

Bu ay üç eğilim belirginleşmiştir. Birincisi, işbirliği teknik düzeyde derinleşmektedir: gümrük, sağlık, adalet ve bilim alanlarındaki toplantılar düzenli işlemekte, uzay çerçeve sözleşmesi gibi yeni başlıklar eklenmektedir. Ancak bu toplantıların bir kısmı için somut çıktılar henüz kamuoyuna açıklanmamıştır; toplantı sayısı, sonuçla aynı şey değildir. İkincisi, üyeler dış ortaklıklarını hızla çeşitlendirmektedir. Bu durum ulusal çıkarların doğal sonucudur ve Türk dünyası bütünleşmesiyle otomatik olarak çelişmez; fakat Rusya önerisinin gösterdiği gibi, dış ortaklıklar artık Teşkilatın kendi gündemine girmektedir. Üçüncüsü, soydaş toplulukların durumu ülkeden ülkeye ayrışmaktadır. Irak'taki temsil kazanımı ile Kırım'daki cezalar aynı ayda yaşanmış; ortak bir izleme ve destek aracının eksikliği sürmüştür.

Türkiye'nin dönem başkanlığı için dört öncelik öne çıkmaktadır. Birincisi, Ankara-Bakü ilişkisinde doğrudan istişare kanallarını güçlendirerek kurumsal takvimi kamuoyu tartışmalarından korumaktır. İkincisi, gözlemcilik ve "TDT Plus" türü ortaklıklar için üyelerin kırmızı çizgilerini gözeten yazılı ölçütler hazırlamaktır. Üçüncüsü, Ankara Bildirisini sorumlu kurum, tarih ve gösterge içeren bir takip belgesine dönüştürmektir. Dördüncüsü, "Türk Dünyası-100" gibi büyük önerilere önce finansman ve seçim ölçütü bulmak, sınırlı bir pilot ile başlamaktır.

Bu değerlendirmede ihtiyat gereken alanlar da vardır. Ankara Bildirisinin tam metni taranan kaynaklarda yer almadığından kararların kapsamı hakkında kesin hüküm verilememiştir. Aliyev'in Zirveye katılmaması ile ay içindeki gerginlik arasındaki bağ bir değerlendirmedir; resmî gerekçe takvim olarak açıklanmıştır. Önümüzdeki aylarda temasların seyri bu yorumu güçlendirebilir ya da zayıflatabilir.

Uzun vadeli hedef, bağımsız Türk devletlerinin özgür iradesine, hukukuna ve karşılıklı menfaatine dayanan esnek bir Türk Birliği modelidir. Bu hedef bugünün gerçeği değil, yön gösteren normatif ülküdür. Ekim ayı, bu yolun yalnızca yeni kurumlarla değil, birbirinin egemenliğine saygı gösteren bir dille ve tutarlı bir hak savunuculuğuyla yürünebileceğini hatırlatmıştır.

Kaynakça

Kaynaklar aşağıda ülke ve topluluk bölümlerine göre gruplanmıştır. Aynı bağlantı ikinci kez yazılmamış; resmî veya birincil kaynak niteliği taşıyan kayıtlar her grupta öne alınmıştır. Türkçe dışındaki dillerde yayımlanan haberlerin başlıkları makine çevirisiyle Türkçeleştirilmiş ve editoryal olarak gözden geçirilmiştir.

Azerbaycan

AZ-01. Azerbaycan Cumhurbaşkanı: Amaç Karabağ ve Doğu Zengezur'un ekonomideki yeni büyüme merkezi konumunu güçlendirmektir — AzerTag, 14.10.2026.

AZ-02. Türkiye Cumhurbaşkanı Azerbaycan'ı Bağımsızlığın Yeniden Kazanılması Günü nedeniyle tebrik etti — AzerTag, 18.10.2026.

AZ-03. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev Karabağ Millî Parkı'nın kurulması emrini verdi — AzerTag, 20.10.2026.

AZ-04. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev: BM Güvenlik Konseyi kararlarının uygulanmasını sağlayacak mekanizmalar geliştirilinceye kadar savaşlar devam edecek — AzerTag, 15.10.2026.

AZ-05. Azerbaycanlı kayıp aileleri Avrupa Parlamentosu önünde protesto gösterisi düzenledi — AzerTag, 20.10.2026.

AZ-06. Bakü, Türk Devletleri Teşkilatı savunma sanayisi başkanlarının toplantısına ev sahipliği yapıyor — Report.Az, 01.10.2026.

AZ-07. Azerbaycan, Türkiye ve Gürcistan savunma bakanlarının üçlü toplantısı Şuşa'da gerçekleştirildi — Report.Az, 02.10.2026.

AZ-08. Azerbaycan ve Türkiye savunma bakanları ADEX 2026'yı ziyaret etti — Report.Az, 02.10.2026.

AZ-09. Azerbaycanlı milletvekilleri ve sivil toplum kuruluşları ABD'li yasa koyuculara mektup gönderdi — Report.Az, 10.10.2026.

AZ-10. Millî Meclisin Azerbaycan-Türkiye Parlamentolar Arası İlişkiler Çalışma Grubu bildiri yayımladı — AzerTag, 13.10.2026.

AZ-11. Nahçıvan'ın dış ticaret hacmi %67'den fazla arttı — Report.Az, 13.10.2026.

AZ-12. Türkiye'nin Bakü Büyükelçiliğinden Bakan Fidan hakkındaki iddialara yalanlama — Dogan Haber Ajansi, 17.10.2026.

AZ-13. Türkiye'nin Bakü Büyükelçiliğinden Bakan Fidan hakkındaki iddialara yalanlama — Anadolu Ajansi, 17.10.2026.

AZ-14. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile yaptığı telefon görüşmesinde, Türkiye-Azerbaycan ilişkileri ile bölgesel ve küresel gelişmeleri ele aldı. Erdoğan, iki ülke arasındaki iş birliğinin kardeşlik hukuku temelinde daha ileri seviyelere taşınacağını belirtti. — TRT Avaz, 22.10.2026.

AZ-15. Azerbaycan, Türk Yatırım Fonu Guvernörler Kurulu başkanlığı görevini üstlendi — Report.Az, 23.10.2026.

AZ-16. Azerbaycan Ermenistan'ın anayasa değişikliğini barış için temel şart olarak görüyor - Resmî kaynak — Report.Az, 27.10.2026.

AZ-17. Avrupa Parlamentosu Karabağ'ın kurtuluşundan bu yana Azerbaycan karşıtı 18 karar kabul etti; Azerbaycan büyükelçisi açıklama yaptı — Report.Az, 28.10.2026.

AZ-18. Ankara'daki Türk Devletleri Teşkilatı Dışişleri Bakanları Konseyi toplantısından kritik karar! Azerbaycan Türkiye'ye teşekkür etti — Turkiye Gazetesi, 29.10.2026.

AZ-19. Azerbaycan'ın doğal gaz üretimi dokuz ayda yaklaşık 38 milyar metreküpe ulaştı — Report.Az, 15.10.2026.

AZ-20. CICA Zirvesi: Azerbaycan egemenlik, adalet ve kırılgan barışı vurguladı — Report.Az, 16.10.2026.

AZ-21. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki güvenin korunması ve dayanışmanın sürdürülmesinin Türk dünyasının ortak geleceği açısından vazgeçilmez olduğunu belirtti. — TRT Avaz, 23.10.2026.

AZ-22. Bahçeli: Türkiye-Azerbaycan arası güven, Türk dünyası için hayati önem taşıyor — Report.Az, 24.10.2026.

AZ-23. Azerbaycan'ın yeşil enerjisini Avrupa'ya taşıyacak koridora 22 milyar avroluk yatırım — QHA, 25.10.2026.

AZ-24. Aliyev, Türk Devletleri zirvesine katılmayacak — Radio Free Europe Kazakhstan, 30.10.2026.

AZ-25. Azerbaycan Dışişleri Bakanı Ceyhun Bayramov, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Devlet Başkanları Konseyi 13. Zirvesi'nde yaptığı konuşmada, Orta Koridor'un geliştirilmesi ve Zengezur Koridoru'nun hayata geçirilmesinin Türk devletleri arasındaki ekonomik iş birliğini güçlendireceğini belirtti. — TRT Avaz, 30.10.2026.

AZ-26. Azerbaycan, Türk yapımı Mızrak kamikaze insansız hava aracını satın almak için anlaşma imzaladı — Report.Az, 01.10.2026.

AZ-27. MKE'den Azerbaycan'da fişek üretimi ve BMP-1 zırhlı piyade araçlarının modernizasyonu için iş birliği — Anadolu Ajansi, 01.10.2026.

AZ-28. Medya ve Yayın Konseyi, İran ve Türkiye'nin Azerbaycan'a yönelik koordineli bilgi saldırılarını kınadı — Gunaz TV, 14.10.2026.

AZ-29. Azerbaycan-Türkiye ilişkilerinde kamuoyu güveninin korunması neden önemli? — Report.Az, 21.10.2026.

AZ-30. Paşinyan, Ermenistan ve Azerbaycan'ın 2027-2028'de barış anlaşması imzalamasını bekliyor — AzerTag, 22.10.2026.

Kazakistan

KZ-01. Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev'in ulusa seslenişi: "Yeni tarihsel döngüde Kazakistan'ın güncel öncelikleri" — Kazakistan.kz, 28.10.2026.

KZ-02. Hazar Denizi'nin tabanından geçen 380 kilometre uzunluğundaki Trans-Hazar Fiber Optik İletişim Hattı hizmete girdi. Kazakistan ile Azerbaycan'ı birbirine bağlayan bu proje, Kazaktelekom ve AzerTelekom ortaklığıyla hayata geçirildi. — TRT Avaz, 16.10.2026.

KZ-03. Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın daveti üzerine yarın (28 Ekim) Türkiye'ye resmî bir ziyaret gerçekleştirecek. — TRT Avaz, 27.10.2026.

KZ-04. Türkistan bölgesinde gazeteci Amangeldi Batırbekov iki ay hapse mahkûm edildi — Radio Free Europe Kazakhstan, 24.10.2026.

KZ-05. Tokayev, Rusya'nın Türk Devletleri Teşkilatına gözlemci olarak katılmasını veya TDT+ formatında yer almasını önerdi — AKIpress, 30.10.2026.

KZ-06. Tokayev, Rusya'yı Türk Devletleri Teşkilatına gözlemci olarak davet etmeyi önerdi — Radio Free Europe Kazakhstan, 30.10.2026.

KZ-07. Türk devletlerinin ortak uydusunun 2027'nin ikinci yarısında Kazakistan'dan fırlatılması planlanıyor — Anadolu Ajansi, 30.10.2026.

KZ-08. Kazakistan'ın Türkistan şehri 2027'de "İslam Dünyasının Kültür Başkenti" olacak — AzerTag, 30.10.2026.

KZ-09. Tokayev, savunma sektöründe üç görevlisini görevden aldı — Radio Free Europe Kazakhstan, 03.10.2026.

KZ-10. Savunma Bakanlığı denetiminin ardından Kazakistan'da 13 ceza davası açıldı — AKIpress, 06.10.2026.

KZ-11. Tokayev, Savunma Bakan Yardımcısını değiştirdi — Radio Free Europe Kazakhstan, 07.10.2026.

KZ-12. ABD, Kazakistan'ın yatırım iklimini değerlendirdi: Yatırımcıları ne endişelendiriyor? — Radio Free Europe Kazakhstan, 08.10.2026.

KZ-13. Tokayev, tüm yerel meclisleri feshedip erken yerel meclis seçimlerinin yapılmasını emretti — Radio Free Europe Kazakhstan, 12.10.2026.

KZ-14. Gaz rezervleri zengin olan Kazakistan ve Özbekistan neden Rusya'ya bağımlı hâle geliyor? — Radio Free Europe Kazakhstan, 12.10.2026.

KZ-15. Kazakistan'da 29 Kasım'da erken yerel meclis seçimleri yapılacak — Radio Free Europe Kazakhstan, 14.10.2026.

KZ-16. Kazakistan-Azerbaycan planı: BTC üzerinden Kazak petrol transitini artırmak (Tokayev) — Report.Az, 15.10.2026.

KZ-17. Kazakistan Cumhurbaşkanı Tokayev'in onayladığı reform planıyla ordunun komuta yapısı, askerî eğitim ve savunma planlaması yeniden düzenlenecek. — TRT Avaz, 22.10.2026.

KZ-18. Kazakistan ikinci nükleer enerji santralinin inşaatına 2027'de başlamayı düşünüyor — AzerTag, 28.10.2026.

KZ-19. Bakan Bolat: Kazakistan'la ticaret hedefimiz 15 milyar dolar — Haberturk, 29.10.2026.

Kırgızistan

KG-01. Cumhurbaşkanı Caparov, Bişkek'te Azerbaycan Millî Meclis Başkanı Sahiba Gafarova'yı kabul etti — AKIpress, 20.10.2026.

KG-02. Azerbaycan Cumhurbaşkanı, Kırgızistan ile ittifak antlaşmasını onayladı — Report.Az, 21.10.2026.

KG-03. Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, Türkiye'nin TDT dönem başkanlığının iş birliğine ivme kazandıracağına inandığını belirterek, 2027'de düzenlenecek gayriresmî zirveye Kırgızistan'ın ev sahipliği yapmasını önerdi. — TRT Avaz, 30.10.2026.

KG-04. Cumhurbaşkanı Caparov, 2027'de Kırgızistan'da gayriresmî Türk Devletleri Teşkilatı zirvesi düzenlenmesini öneriyor — AKIpress, 30.10.2026.

KG-05. Cumhurbaşkanı Caparov, Türk devletlerini Türk dillerine yönelik yapay zekâ iş birliğini genişletmeye çağırıyor — AKIpress, 30.10.2026.

KG-06. Kırgızistan Cumhurbaşkanı, Türk Dünyası Yüksek Nişanı ile ödüllendirildi — Kabar, 30.10.2026.

KG-07. Meclis Başkanı, Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryoluna karşı çıkan hareketin dışarıdan finanse edildiğini ve milletvekillerinin de harekete katıldığını açıkladı — AKIpress, 08.10.2026.

KG-08. Millî Meclis, Azerbaycan-Kırgızistan arasında 2 anlaşma ve 1 antlaşmayı onayladı — Report.Az, 13.10.2026.

KG-09. Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te sona eren 15. TÜRKPA Genel Kurulunda, 16. Genel Kurulun Türkiye'de toplanmasına karar verildi. — TRT Avaz, 20.10.2026.

KG-10. Kırgızistan ve Özbekistan sosyal koruma alanında iş birliği konusunda anlaştı — AKIpress, 23.10.2026.

KG-11. Özbekistan ve Kırgızistan enerji bakanları Kambarata HES-1 projesi hakkında görüş alışverişinde bulundu — Kun.uz, 29.10.2026.

KG-12. Kırgızistan ve Kazakistan bölgeler arası forumda 14 iş birliği anlaşması imzaladı — AKIpress, 30.10.2026.

KG-13. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov ile görüşmesinde, Türk Devletleri Teşkilatının (TDT) yeni dönemde güçlü adımlar atacağına inandığını belirterek iki ülke arasındaki ticaret, yatırım, savunma sanayisi ve enerji alanlarındaki iş birliğinin geliştirilmesi gerektiğini vurguladı. — TRT Avaz, 30.10.2026.

KG-14. ABD, Kırgızistan ile bağlantılı olduğu iddia edilen A7 finans ağına yaptırım uyguladı — Radio Free Europe Kyrgyzstan, 01.10.2026.

KG-15. Kırgızistan Savunma Bakanı, Merkez-2026 askerî tatbikatına katılmak için Rusya'ya geldi — AKIpress, 02.10.2026.

KG-16. Meclis önümüzdeki hafta hayat pahalılığını ve Bişkek'teki hava kirliliği sorununu tartışacak — Radio Free Europe Kyrgyzstan, 07.10.2026.

KG-17. Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolunda 10 binden fazla işçi çalışıyor — Radio Free Europe Kyrgyzstan, 27.10.2026.

KG-18. Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolu: Yıl sonuna kadar %22'si tamamlanacak — Kabar, 29.10.2026.

Özbekistan

UZ-01. Özbekistan Cumhurbaşkanı, Türk Devletleri Teşkilatı Zirvesi'nde "Türk Dünyası-100" yatırım programı önerisini sundu — Report.Az, 30.10.2026.

UZ-02. Anayasa Mahkemesi oturumları internetten yayımlanacak — Kun.uz, 20.10.2026.

UZ-03. Türkiye'nin Özbekistan'daki yatırımları 10 milyar dolara yaklaştı — QHA, 21.10.2026.

UZ-04. Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Latin alfabesine dayalı Özbek alfabesinin Türk dünyasındaki diğer alfabelerle uyumunu artıracak tarihi kanunu imzaladı. Yıllardır tartışılan ve neticeye bağlanamayan alfabe reformu, 21 Ekim Özbek Dili Bayramı'nda resmiyet kazandı. — TRT Avaz, 22.10.2026.

UZ-05. Türkiye ile Özbekistan arasında 5 anlaşma imzalandı! Ticaret ve sosyal güvenlikte yeni dönem — Turkiye Gazetesi, 29.10.2026.

UZ-06. Türkiye-Özbekistan ticaret ve yatırım iş birliğinin güçlendirilmesi için konsey kurulacak — Anadolu Ajansi, 30.10.2026.

UZ-07. Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Türk devletlerinin stratejik hedefler etrafında kenetlenmesi çağrısında bulunarak Türk Turizm Birliğinin kurulmasını, ortak yatırım projelerinin hayata geçirilmesini ve Orta Koridor'un bütünleşik bir ekonomik sisteme dönüştürülmesini önerdi. — TRT Avaz, 30.10.2026.

UZ-08. Özbekistan'da 2,5 milyar dolarlık 10 proje için temel atma töreni düzenlendi — Anadolu Ajansi, 12.10.2026.

UZ-09. Şu ana kadar Yeni Taşkent'e 2 milyar dolardan fazla yatırım yapıldı — UZA (Uzbekistan National News Agency), 12.10.2026.

UZ-10. Türk dünyasına uygun Özbek alfabesi yürürlüğe girdi — TRT Haber, 21.10.2026.

UZ-11. Kazakistan-Özbekistan-Afganistan-Pakistan demiryolu projesi geliştirilecek — Kun.uz, 01.10.2026.

UZ-12. Özbekistan, altı ülkenin ortak yatırım projeleri için bir platform oluşturma teklifinde bulundu — TurkmenPortal, 08.10.2026.

UZ-13. Özbekistan Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, ülkesinin 2027'de Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) dönem başkanlığı süresince sanayi iş birliği, yeni teknolojiler, ulaştırma, güvenlik ve eğitime öncelik vereceğini bildirdi. — TRT Avaz, 09.10.2026.

UZ-14. Afganistan, Özbekistan'ın en büyük beş ticaret ortağı listesine girdi — Kun.uz, 15.10.2026.

UZ-15. Şevket Mirziyoyev Çin Başbakanı ile nükleer enerji alanındaki iş birliğini görüştü — Kun.uz, 17.10.2026.

UZ-16. Özbekistan ve ABD, 12 milyar dolar değerinde 54 anlaşma imzaladı — Report.Az, 19.10.2026.

UZ-17. Özbekistan, uzay iş birliği konusunda Artemis Anlaşmalarını imzaladı — Report.Az, 19.10.2026.

UZ-18. Şevket Mirziyoyev ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio'yu kabul etti — Kun.uz, 19.10.2026.

UZ-19. Aksa Elektrik Özbekistan'ın üç ilinde elektrik şebekelerini yönetmek istiyor — Kun.uz, 19.10.2026.

UZ-20. Özbekçe Latin alfabesini iyileştirmeye ilişkin kanun Cumhurbaşkanı tarafından imzalandı — Kun.uz, 21.10.2026.

Türkmenistan

TM-01. Türkmenistan ve Rusya devlet başkanları ikili iş birliğini görüştü — Business.com.tm, 09.10.2026.

TM-02. Türkmenistan Cumhurbaşkanı COP17 Zirvesi için Ermenistan'a geldi — Business.com.tm, 16.10.2026.

TM-03. Özbekistan ve Türkmenistan arasında Yüksek Seviyeli Stratejik İşbirliği Konseyinin kurulması hakkında anlaşma imzalandı — UZA (Uzbekistan National News Agency), 08.10.2026.

TM-04. Azerbaycan ve Orta Asya Devlet Başkanları İstişare Toplantısı, Türkmenistan'ın Avaza kentinde düzenlendi. Zirvede enerji, ticaret, ulaştırma, çevre ve bölgesel güvenlik başlıkları ele alındı. — TRT Avaz, 08.10.2026.

TM-05. Azerbaycan, Özbekistan ve Türkmenistan dışişleri bakanları üçlü iş birliğini görüştü — AzerTag, 15.10.2026.

TM-06. Azerbaycan ve Ermenistan ziyaretlerini tamamlayan Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov ülkesine döndü — TurkmenPortal, 17.10.2026.

TM-07. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhammedov ile görüşmesinde, ticaret, yatırım, enerji ve savunma sanayisi başta olmak üzere ikili ilişkilere ivme kazandıracak adımların önemine dikkati çekti. Erdoğan, Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında iş birliğinin güçlendirilmesini arzu ettiklerini belirtti. — TRT Avaz, 30.10.2026.

TM-08. Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Devlet Başkanları Konseyi 13. Zirvesi'nde yaptığı konuşmada, Türk devletleri arasında enerji, ulaştırma, sanayi, tarım ve turizm başta olmak üzere birçok alanda iş birliğinin geliştirilmesi çağrısında bulundu. — TRT Avaz, 30.10.2026.

TM-09. TBMM Başkanı, Özbekistan ve Türkmenistan'a TÜRKPA'ya tam üye olma çağrısında bulundu — AKIpress, 20.10.2026.

TM-10. Türkmenistan Yatırım Forumu Aşkabat'ta açıldı — Business.com.tm, 01.10.2026.

TM-11. Türkmenistan, enerji ihracatında stratejik bir rota değişikliğine gitti. — TRT Avaz, 02.10.2026.

TM-12. Ocak-eylül: Türkmenistan'ın dış ticaret hacmi %8,3 arttı — Business.com.tm, 03.10.2026.

TM-13. Avaza'daki toplantının ardından Türkmenistan, Azerbaycan ve Orta Asya ülkeleri ortak bir beyanname imzaladı — TurkmenPortal, 08.10.2026.

TM-14. Serdar Berdimuhamedov: Türkmenistan, C6 Zirvesi hazırlıklarında Azerbaycan'a tam destek sağlayacak — Report.Az, 08.10.2026.

TM-15. Bağımsız Devletler Topluluğu liderlerinin katılımıyla Türkmenistan'ın ev sahipliğinde Hazar Denizi kıyısındaki Avaza'da düzenlenen zirve sona erdi. — TRT Avaz, 09.10.2026.

TM-16. Türkmenistan ve İran cumhurbaşkanları, iş birliğini artırma hazırlıklarını onayladı — TurkmenPortal, 10.10.2026.

Kıbrıs Türkleri ve KKTC

KKTC-01. Savaşan: Kıbrıs Türk halkının geleceği, tükenmiş müzakere modellerine değil, egemen eşitliğe dayanmalıdır — Kibris Gazetesi, 04.10.2026.

KKTC-02. Kombos'tan AB'ye doğal gaz tepkisi: Türkiye ve KKTC anlaşmasını gündeme taşıdı — Gundem Kibris, 13.10.2026.

KKTC-03. Türkiye-KKTC doğal gaz hattı için NAVTEX yayımlandı — Gundem Kibris, 25.10.2026.

KKTC-04. Türkiye Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz KKTC'de — Kibris Gazetesi, 02.10.2026.

KKTC-05. Türkiye ile KKTC arasında, Lefkoşa ve Girne'de yükseköğrenim öğrenci yurtları yapılmasını öngören iş birliği protokolü imzalandı. — TRT Avaz, 07.10.2026.

KKTC-06. KKTC Merkez Bankası Başkanı Rifat Günay, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile elektronik ödeme sistemine ilişkin mutabakat sağlandığını belirterek, sisteme en geç kasım ayında bağlanmayı öngördüklerini bildirdi. — TRT Avaz, 12.10.2026.

KKTC-07. Güney Kıbrıs ile İsrail arasında doğal gaz yatağı konusunda anlaşmaya varılamadı — Kibris Gazetesi, 16.10.2026.

KKTC-08. BM Genel Sekreteri Guterres: Kıbrıs'ta güven tesisini engelleyen eylemler cesaret kırıcı — Anadolu Ajansi, 18.10.2026.

KKTC-09. KKTC Dışişleri Bakanlığından Güney Kıbrıs ile ENI arasındaki doğal gaz anlaşmasına tepki — Gundem Kibris, 28.10.2026.

KKTC-10. Ertuğruloğlu: Kıbrıs'ta çözüm için iki devlet gerçeği kabul edilmeli — Gundem Kibris, 28.10.2026.

KKTC-11. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, KKTC Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman ile görüşmesinde, Kıbrıs Türklerinin hak ve menfaatlerinin korunmadığı hiçbir sürecin adada kalıcı çözümün anahtarı olamayacağını vurguladı. — TRT Avaz, 30.10.2026.

KKTC-12. KKTC Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman, Türk dünyası ile Doğu Akdeniz arasında ekonomik, bilimsel ve kültürel iş birliğinin geliştirilmesine katkı sunmaya hazır olduklarını belirterek, Kıbrıs Türk halkıyla her alanda temas ve iş birliğinin önündeki imkânlara dikkati çekti. — TRT Avaz, 30.10.2026.

KKTC-13. KKTC-Türkiye arasında sağlıkta iş birliği eylem planı imzalandı — Gundem Kibris, 31.10.2026.

KKTC-14. KKTC Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman ile GKRY lideri Nikos Hristodulidis, Birleşmiş Milletlerin gündeme getirdiği güven artırıcı 7 önlemi ele almak üzere bugün ara bölgede bir araya gelecek. — TRT Avaz, 13.10.2026.

KKTC-15. Hristodulidis Türkiye-KKTC Mutabakat Zaptı'nı ve NAVTEX'i Avrupalı liderlere şikâyet etmeye hazırlanıyor — Gundem Kibris, 14.10.2026.

KKTC-16. Erhürman'dan müzakere süreci için kararlı mesaj — Kibris Gazetesi, 21.10.2026.

KKTC-17. ENI ile Güney Kıbrıs arasında "Kronos" yatağıyla ilgili anlaşma imzalandı — Havadis Gazetesi, 26.10.2026.

KKTC-18. Tatar, Doğu Akdeniz'deki doğal gaz rezervlerinin Türkiye üzerinden AB'ye taşınması yönünde fizibilite çalışmaları olduğunu söyledi — Havadis Gazetesi, 28.10.2026.

KKTC-19. Holguin, Hristodulidis ile görüştü: Kıbrıs sorununda ilerleme sağlanması konusunda iyimserim — Kibris Gazetesi, 30.10.2026.

Kırım Türkleri

KR-01. Kırım Tatar tarihçi ve siyasi tutsak Seytumerov, Rus mahkemesinden beraatini istedi! — QHA, 17.10.2026.

KR-02. İşgal altındaki Kırım'da hapsedilen 20 gazeteciden 13'ü Kırım Tatarı — QHA, 20.10.2026.

KR-03. Rus mahkemesinden skandal karar: Kanser hastası Kırım Tatar siyasi tutsak Lenur Halilov'un tahliye talebi reddedildi — QHA, 21.10.2026.

KR-04. KTMM Başkanı Çubarov: Kırım Tatar siyasi tutsak Lenur Halilov Rus hapishanesinde can veriyor — QHA, 21.10.2026.

KR-05. Kırım Tatar siyasi tutsak Amethan Umerov'dan Rus mahkemesinde son söz: "Özgürlüğümü elimden alabilirsiniz ama inancımı ve halkıma olan sevgimi asla alamazsınız" — QHA, 21.10.2026.

KR-06. Ağır hasta Kırım Tatar siyasi tutsak Tofik Abdulgaziyev tahliye edildi — QHA, 29.10.2026.

KR-07. Meclis'te Kırım Tatar dilinin gelişim stratejisine değişiklikler yapılması konusuna ilişkin toplantı yapıldı — Kırım Tatar Millî Meclisi, 17.10.2026.

KR-08. Kırım Tatar Millî Meclisi Başkanlık Divanından Han Sarayı'nın işgalci devlet tarafından propaganda amacıyla kullanılmasına karşı açıklama — Kırım Tatar Millî Meclisi, 30.10.2026.

KR-09. Mahkeme yolunda büyük zulüm: Hamile kadın ve yaşlıların da olduğu Kırım Tatarları Keriç Köprüsü'nde alıkonuldu — QHA, 20.10.2026.

KR-10. Rusya, 11'i Kırımlı 15 Ukrayna vatandaşını "terörist" listesine ekledi — QHA, 20.10.2026.

KR-11. Rus mahkemesinden 6 Kırım Tatarına toplam 97 yıl hapis cezası! — QHA, 21.10.2026.

KR-12. KTMM Başkanı Çubarov'dan 6 Kırım Tatarına verilen ağır hapis cezalarına tepki: "Sessizlik sadece cellatların elini rahatlatır" — QHA, 21.10.2026.

KR-13. Rus mahkemesinden 77 yaşındaki Kırımlı siyasi tutsağa 18 yıl hapis cezası — QHA, 22.10.2026.

KR-14. KTMM'den Birleşik Krallık diplomasisine net mesaj: "Kırım'da toprak tavizi barış değil, Kırım Tatarlarının yok edilmesi demektir" — QHA, 23.10.2026.

KR-15. Elvin Kadirov: Kırımlı siyasi tutsaklardan 40'ı ağır hasta, 5'inin durumu kritik — QHA, 28.10.2026.

KR-16. Rus mahkemesi Kırım Tatarı Diana Abduraşıtova'yı 12 yıl 6 ay hapse mahkûm etti — QHA, 30.10.2026.

KR-17. AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Zorlu: Kırım'daki durumu işgal olarak görüyoruz — Anadolu Ajansi, 11.10.2026.

KR-18. İşgal altındaki Kırım'da hayat pahalılığı derinleşiyor: Fiyatlar Rusya'nın komşu bölgelerine göre yüzde 50'ye varan oranlarda daha yüksek! — QHA, 24.10.2026.

KR-19. Kırım karanlığa gömüldü: Yarımadanın tamamında elektrik kesintisi — QHA, 27.10.2026.

KR-20. İşgalci Rusya Kırım'daki gaspları sürdürüyor: 2014'ten bu yana yüzlerce kişi ve kuruluşun mal varlığına el konuldu — QHA, 29.10.2026.

Irak-Suriye Türkmenleri

IST-01. Irak Türkmen Cephesi Musul'da seçim hazırlıklarını görüştü — Turkmen Eli TV, 11.10.2026.

IST-02. Erbil'de Irak Türkmen Cephesinden seçim bilgilendirme semineri — Turkmen Eli TV, 18.10.2026.

IST-03. Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan: Irak Türkmen Cephesinden bir bakan çıkması önemliydi — Turkmen Eli TV, 19.10.2026.

IST-04. Irak tarihinde bir ilk: Türkmen bakan, başbakanı temsilen Türkiye Büyükelçiliğinde konuştu — Turkmen Eli TV, 30.10.2026.

IST-05. Kerkük Valisi Ağa, Terörle Mücadele Güçleri Başkanı ile güvenlik durumunu görüştü — Turkmen Eli TV, 01.10.2026.

IST-06. Ankara'da Türkmeneli'nin tarihi ve kültürü fotoğraf sergisiyle tanıtıldı — Turkmen Eli TV, 11.10.2026.

IST-07. ITC Genel Başkanı ve Kerkük Valisi Mehmet Seman Ağa, IKBY İçişleri Bakanı Riber Ahmed ile görüştü. — Turkmen Eli TV, 14.10.2026.

IST-08. ITC Genel Başkanı ve Kerkük Valisi Mehmet Seman Ağa, Bafıl Talabani ile görüştü — Turkmen Eli TV, 14.10.2026.

IST-09. Irak'ta ilk kez Irak Türkmen Cephesinden bir isim devlet bakanı oldu — TRT Haber, 16.10.2026.

IST-10. Irak Temsilciler Meclisinde yapılan oylamada, Irak Türkmen Cephesi (ITC) Başkanı ve Kerkük Valisi Mehmet Seman Ağa, kabinedeki boş kadrolar için düzenlenen oturumda Devlet Bakanlığı görevine seçildi. — TRT Avaz, 16.10.2026.

IST-11. Devlet Bakanı Mehmet Seman Ağa: Kerkük Valiliği görevine bir Türkmenin seçilmesi için hazırlıklara başladık — Turkmen Eli TV, 16.10.2026.

IST-12. Petrol Bakanı: BP ile Kerkük petrol sahalarının geliştirilmesi yatırım güvenini artırıyor — Turkmen Eli TV, 16.10.2026.

IST-13. Petrol Bakanlığından Kerkük ve Divaniye için yatırım açıklaması — Turkmen Eli TV, 21.10.2026.

IST-14. Türkiye'nin Bağdat Büyükelçisi İnan, Musul'da Irak Türkmen Cephesini ziyaret etti — Turkmen Eli TV, 27.10.2026.

IST-15. Türkiye'nin Bağdat Büyükelçisi İnan, Kerkük'te Irak Türkmen Cephesini ziyaret etti — Turkmen Eli TV, 28.10.2026.

IST-16. Kerkük'teki Türkmen Bulava köyünden 20 yıllık hizmet sorununa çözüm çağrısı — Turkmen Eli TV, 30.10.2026.

IST-17. Türkiye Diyanet Vakfı Kerkük'te günde 200 kişiye sıcak yemek dağıtıyor — Turkmen Eli TV, 31.10.2026.

Balkan Türkleri

BT-01. Kuzey Makedonya'da Türkçe eğitimin 1,5 asırlık kalesi ve Balkanlar'daki Türk kimliğinin muhafazasındaki en önemli simgelerden biri, Tefeyyüz İlköğretim Okulu, kuruluşunun yıl dönümünü "Doğduk, Büyüdük, Çınar Olduk" temasıyla düzenlenen görkemli bir törenle taçlandı. — TRT Avaz, 16.10.2026.

BT-02. Kuzey Makedonya'da Türkçe eğitim tartışması: Milletvekili Murat'tan Eğitim Bakanı Janevska'ya açık mektup — QHA, 28.10.2026.

BT-03. Habip Oğlu'ndan Strazburg'da Batı Trakya Türk azınlığı için yoğun temas — Birlik Gazetesi, 02.10.2026.

BT-04. Tasulas'tan Türkiye'ye sert mesaj: "Mavi Vatan sahte bir teori" — Birlik Gazetesi, 03.10.2026.

BT-05. Kosova Meclisi, anayasal sürenin dolmasına dakikalar kala Justina Shiroka Pula'yı ülkenin yeni cumhurbaşkanı seçti. — TRT Avaz, 07.10.2026.

BT-06. Bulgaristan ile Türkiye arasında yeni sınır kapısı için anlaşma taslağı onaylandı — Kircaali Haber, 14.10.2026.

BT-07. Yunanistan Batı Trakya Türklerinin okullarını kapattı — TRT Haber, 16.10.2026.

BT-08. Üsküp'te Türk azınlıkları için ortak yol haritası: FUEN TAG 12. yıllık toplantısını gerçekleştirdi — Kircaali Haber, 17.10.2026.

BT-09. Yunanistan Batı Trakya Türk Azınlığının iradesini yok saymaya devam ediyor: Müftü atamaları yapıldı — QHA, 23.10.2026.

BT-10. Yunanistan Gümülcine ve İskeçe müftülüklerine yönelik atama sürecini tamamladı — Birlik Gazetesi, 23.10.2026.

BT-11. Ankara'dan Atina'ya müftü tepkisi: Azınlığın iradesine saygı gösterin! — Birlik Gazetesi, 24.10.2026.

BT-12. YTB Başkanı Turus: "Seçilmiş müftüler tanınmalı" — Birlik Gazetesi, 26.10.2026.

BT-13. Sırbistan'da yapılan erken genel seçimlerde "Öğrenci Listesi" yüzde 53,04 oyla ilk sırada yer aldı. Aleksandar Vučić'in öncülüğündeki "Birleşik Sırbistan" listesi ise yüzde 38,9 oy aldı. 53 sandıkta seçimlerin 1 Kasım'da tekrarlanmasına karar verildi. — TRT Avaz, 29.10.2026.

BT-14. Atina müftülük meselesini bitirdiğini zannediyor, peki azınlık bu kararı kabul ediyor mu? — Birlik Gazetesi, 31.10.2026.

BT-15. Bulgaristan'da vatandaşlar cumhurbaşkanı seçiminin ikinci turu için yarın sandık başına gidecek — Kircaali Haber, 31.10.2026.

Diaspora

DS-01. Türk göçmenlerin Londra'daki 60 yıllık hikâyesi sergiye taşınıyor — Londra Aktuel, 27.10.2026.

DS-02. "Life in the UK" sınavına Türkçe destek: Ücretsiz uygulama kullanıma açıldı — Londra Aktuel, 05.10.2026.

İran'da Yaşayan Türkler ve Güney Azerbaycan

GA-01. İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan Erivan'ı ziyaret ediyor — Report.Az, 16.10.2026.

GA-02. İran'ın Batı Azerbaycan Eyaleti Valisi Rıza Rahmani, Türkiye ile İran arasındaki ortak kültürel mirasın ilişkilerin geliştirilmesi için önemli bir zemin oluşturduğunu belirtti. Rahmani, Türk yatırımcıları da İran'da yatırım yapmaya çağırdı. — TRT Avaz, 07.10.2026.

GA-03. Güney Azerbaycan Millî Eğitim Bakanlığının "Türk Dünyası" haritasında — Gunaz TV, 07.10.2026.

GA-04. Güney Azerbaycan'daki Traktur maçında millî dans ve müzik gösterisi () — Gunaz TV, 08.10.2026.

GA-05. Güney Azerbaycan'ın millî şairi Bulud Garaçorlu Sahand'ın doğumunun 100. yıl dönümü İzmir'de kutlandı. — Gunaz TV, 12.10.2026.

GA-06. Türkiye'nin yeni ders kitaplarında "Güney Azerbaycan": Tebriz bu ülkenin kalbi olarak sunuluyor — Gunaz TV, 17.10.2026.

GA-07. "Melavan" ve "Traktur" takımları arasındaki maç, taraftarların Güney Azerbaycan Türklerinin kimliğine yönelik ırkçı sloganları nedeniyle iptal edildi. — Gunaz TV, 18.10.2026.

GA-08. Güney Azerbaycanlı şair Yagub Ahmadvand öldü — Gunaz TV, 18.10.2026.

GA-09. Türkiye'de 13 ülkeden 33 şair ve yazarın katılımıyla bir toplantı düzenlendi: Talas'ta Güney Azerbaycan'ı temsil eden şairler — Gunaz TV, 24.10.2026.

GA-10. "Trump'ın karar vermesi halinde ABD güçleri 96 saat içinde İran'a büyük saldırılar başlatabilir" — Havadis Gazetesi, 26.10.2026.

Doğu Türkistan

DT-01. BBP Genel Başkanı Destici: Doğu Türkistan Çin'in işgal ettiği bir Türk toprağıdır! — Uyghurnet, 30.10.2026.

DT-02. Doğu Türkistan'ın Çin işgaline uğratılmasının 77. yıl dönümünde İstanbul'da güçlü bir ses yükseldi! — Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği, 04.10.2026.

DT-03. Çin'in Doğu Türkistan'daki gözetim ağı deşifre oldu — Uygur Haber, 08.10.2026.

DT-04. Doğu Türkistan işgali dünya çapında protesto edildi! — Uygur Haber, 08.10.2026.

DT-05. Doğu Türkistan'ın Hoten şehrinde her 500 metrede bir karakol var! — Uygur Haber, 12.10.2026.

DT-06. Doğu Türkistan'da Uygurca konuşan polisler görevden alındı — Uygur Haber, 20.10.2026.

DT-07. "Doğu Türkistan Asla Çin'in Bir Parçası Olmadı" kitabı Türkçe yayımlandı — Uygur Haber, 21.10.2026.

DT-08. İsviçre-Çin diyaloğunda ana gündem Çin işgalindeki Doğu Türkistan ve Tibet — Uyghurnet, 29.10.2026.

DT-09. Çin'in karanlık sistemi ifşa oldu: Uygurların organları çalınıyor! — Uygur Haber, 05.10.2026.

DT-10. Çin toplama kampı şahidi anlattı: Uygur Türkü kadınların çığlığı — Uygur Haber, 08.10.2026.

DT-11. AP kararı: Çin'in Uygurlara yönelik hak ihlalleri insanlığa karşı işlenmiş suçtur! — Uyghurnet, 11.10.2026.

DT-12. Çin'e gönderilen 40 Uygur Türkü kayıp, Tayland iki kişiyi daha gönderebilir — Uygur Haber, 31.10.2026.

DT-13. Çin'in kamu diplomasisinde üniversitelerin rolü: ASBÜ-Hebei anlaşması — Uygur Haber, 21.10.2026.

DT-14. Türkiye'de Uygur çocukları için ana dil seferberliği — Uygur Haber, 08.10.2026.

DT-15. Milletvekili Kavuncu: Çin'in daveti ile Urumçi'ye gidenler Türklük dersi almalı — Uyghurnet, 22.10.2026.

Gagavuz Türkleri

GG-01. Anayasa Mahkemesi PSRM'nin talebini reddetti: Gagavuzya başkan adayları Romence bilmeli — NewsMaker (Moldova), 02.10.2026.

GG-02. Anayasa Mahkemesi: Gagavuzya başkan adayları Romence bilmeli — Gagauzinfo, 02.10.2026.

GG-03. Gagavuzya başkan adayı, özerk bölgenin Moldova için "tarihsel bir tehdit" olarak görülmesine karşı uyardı — Gagauzinfo, 28.10.2026.

GG-04. Gagavuzya başkanlığı yarışındaki sekiz aday kim? — NewsMaker (Moldova), 06.10.2026.

GG-05. Gagavuzya MSK'sı, başkan adaylığına başvuranların tamamını kaydetti — Gagauzinfo, 12.10.2026.

GG-06. Yapay zekâyla manipülasyona ve seçmene rüşvete hayır: MSK, Gagavuzya seçimleri için davranış kurallarını sundu — NewsMaker (Moldova), 13.10.2026.

GG-07. Gagavuzya'da başkan ve Halk Toplantısı seçimleri öncesinde seçim kampanyası başladı — NewsMaker (Moldova), 16.10.2026.

GG-08. 15 Kasım seçimleri için Gagavuzya'da 67 sandık bölgesi oluşturuldu — Gagauzinfo, 23.10.2026.

GG-09. 15 Kasım seçimlerinde ulusal kayıttaki Gagavuzya seçmenlerinin sayısı belli oldu — Gagauzinfo, 26.10.2026.

GG-10. Gagavuzlar bağımsızlık mı istiyor? IMAS anketi — NewsMaker (Moldova), 27.10.2026.

GG-11. Gagavuzlara hangi kültür daha yakındır: Rus kültürü mü yoksa Türk kültürü mü? IMAS anketi — NewsMaker (Moldova), 27.10.2026.

GG-12. Kaja Kallas: "Gagavuzya'daki seçimler şeffaf ve özgür olmalı". AB temsilcisi Transdinyester hakkında ne dedi? — NewsMaker (Moldova), 05.10.2026.

GG-13. Stratcom: Telegram'daki anonim hesaplar, Gagavuzya seçimlerini boykot çağrısında bulunuyor — Gagauzinfo, 07.10.2026.

GG-14. SİB Başkanı, Gagavuzya'daki yaklaşan seçimler hakkında: "Rusya, bunları kontrol etme imkânını kaybetti" — Gagauzinfo, 09.10.2026.

GG-15. PAS neden Gagavuzya başkanlığı için aday göstermedi? Grosu: "İyi bir sonuç bekleyemiyoruz" — NewsMaker (Moldova), 10.10.2026.

GG-16. Gagavuzya'da Halk Toplantısı seçimlerinde 135 aday kaydedildi. Çoğunluğu bağımsızlar — NewsMaker (Moldova), 12.10.2026.

GG-17. İçişleri Bakanı, Gagavuzya'da "istikrarsızlaştırma girişimleri ve protestolar" bekliyor — Gagauzinfo, 13.10.2026.

GG-18. Kamu kaynaklarının kullanımı ve "sıfırlama" söylentileri: Promo-LEX, Gagavuzya seçimleri hakkında rapor sundu — NewsMaker (Moldova), 15.10.2026.

GG-19. "Gagavuzya'nın tamamen yeniden yapılandırılması". Başkan adayı Dudnik, Rusya ile ilişkileri yeniden kurmayı ve özerk bölgeyi denetlemeyi vaat ediyor — NewsMaker (Moldova), 16.10.2026.

GG-20. "Büyük değişimlerin zamanı geldi": Petr Vlah, Gagavuzya'daki yaklaşan seçimler hakkında — Gagauzinfo, 16.10.2026.

GG-21. TBMM Başkanı, Gagavuzları Türkiye ve Moldova arasında bir köprü olarak nitelendirdi — Gagauzinfo, 16.10.2026.

GG-22. Stoyanoglo seçim programını sundu: Komrat-Kişinev diyaloğu, AB, Türkiye ve DÜB fonları — NewsMaker (Moldova), 17.10.2026.

GG-23. "Gizleyecek bir şeyim yok". Fyodor Gagavuz, TikTok'taki şüpheli hesaplar nedeniyle polise başvurdu — NewsMaker (Moldova), 28.10.2026.

GG-24. Moldova yetkilileri Gagavuzların görüşünü dikkate almıyor — Gagauzinfo, 28.10.2026.

GG-25. TikTok, Gagavuzya'daki seçimlere yönelik dezenformasyonla mücadele planını güçlendiriyor — NewsMaker (Moldova), 29.10.2026.

Türk Dünyası

TD-01. Ömüraliyev: Türk Devletleri Teşkilatı, 65'ten fazla iş birliği mekanizmasını bir araya getirdi — Report.Az, 01.10.2026.

TD-02. Türkiye, Türk Devletleri Teşkilatı üyeleriyle 5 yılda 72,2 milyar dolarlık ticaret gerçekleştirdi — Anadolu Ajansi, 04.10.2026.

TD-03. Azerbaycan, Kazakistan, Türkiye ve Özbekistan, TDT bünyesindeki iş birliği kapasitesini geliştirmek için Uzay Sanayisi Başlangıç Çerçeve Sözleşmesi'ni imzaladı — AKIpress, 07.10.2026.

TD-04. Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan 'Türk dünyası' mesajı: Bizim ortaklığımız haritaların çizdiği sınırların ötesinde — TRT Haber, 11.10.2026.

TD-05. Türk devletlerinin bilim akademileri, Altın Orda Devleti başta olmak üzere Türk dünyasının ortak tarihî mirasını birlikte araştıracak. Almatı'da düzenlenen toplantıda, akademiler arasında iş birliğini öngören anlaşma imzalandı. — TRT Avaz, 19.10.2026.

TD-06. Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) 13. Zirvesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ev sahipliğinde, 29-30 Ekim tarihlerinde Ankara'da düzenlenecek. — TRT Avaz, 28.10.2026.

TD-07. İletişim Başkanlığı "Türk Dünyası Diyalog Forumu" düzenleyecek — TRT Haber, 28.10.2026.

TD-08. Ankara'da Türk dünyasının ortak kültürel mirasını, köklü tarihini ve doğayı tek bir çatıda buluşturan Beştepe Millet Ormanı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) liderlerinin katılımıyla yarın kapılarını açıyor. — TRT Avaz, 28.10.2026.

TD-09. Türk dünyası Ankara'da toplandı! Bakan Fidan, mevkidaşlarını ağırladı — Turkiye Gazetesi, 29.10.2026.

TD-10. TDT Ankara Bildirisi imzalandı! Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan Türk dünyasına net çağrı: Ailemizde ayrılığa yer yok — Turkiye Gazetesi, 30.10.2026.

TD-11. Son dakika: Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türk Devletleri Teşkilatı Liderler Zirvesi'nde: Aramızda ayrılığa yer yok — Haberturk, 30.10.2026.

TD-12. Cumhurbaşkanı Erdoğan: Türk dünyasının aile fotoğrafında ayrılığa, gayrılığa, ihtilafa yer yoktur — Anadolu Ajansi, 30.10.2026.

TD-13. Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Genel Sekreteri Kubanıçbek Ömüraliyev, 13. Zirve'nin "Türk Yüzyılı: Dilde, Fikirde, İşte Birlik" temasının ortak tarih ve kimliğin ötesinde büyük bir ülküyü temsil ettiğini belirterek, Türk dünyasının hedeflerine kararlı adımlar ve somut başarılarla ulaşacağını söyledi. — TRT Avaz, 30.10.2026.

TD-14. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Devlet Başkanları Konseyi 13. Zirvesi'nin kapanışında yaptığı konuşmada, "Bugün kabul ettiğimiz Ankara Bildirisi ve aldığımız kararlarla, 'Dilde, Fikirde, İşte Birlik' şiarımız rehberliğinde somut adımları belirledik." dedi. — TRT Avaz, 30.10.2026.

TD-15. Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan "Türk Dünyası Yüzyılı: Dayanışmadan Bütünleşmeye" makalesi — Haberturk, 30.10.2026.

TD-16. Bakan Fidan, Türk dünyasına "Birlikte hareket edelim" çağrısı yaptı: Ortak bağlar, somut iş birliğine dönüşsün — Turkiye Gazetesi, 30.10.2026.

TD-17. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Türk Dünyası Diyalog Forumu'nda yaptığı konuşmada, TDT üyesi ülkeler arasında siyasi istişarelerin güçlendirilmesi, ekonomik bütünleşmenin ilerletilmesi ve enerji ile ulaştırma bağlantılarının geliştirilmesinin öncelikli hedefler arasında yer aldığını bildirdi. — TRT Avaz, 30.10.2026.

TD-18. Türk Devletleri Teşkilatı Sağlık Bakanları 6. Toplantısı Bişkek'te gerçekleştirildi: Yeni eylem planı onaylandı — TRT Avaz, 04.10.2026.

TD-19. Türk Devletleri Teşkilatı Adalet Bakanları İstanbul'da toplantı yaptı — AKIpress, 08.10.2026.

TD-20. Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üyesi ülkeler, ortak Türk dünyası haritası ve coğrafi isimler kataloğu oluşturulması konusunda mutabakata vardı. — TRT Avaz, 09.10.2026.

TD-21. Türk Devletleri Teşkilatı üyesi ülkeler, gümrük süreçlerinin dijitalleştirilmesi, veri paylaşımı ve bölgesel lojistik koridorların geliştirilmesi için iş birliğini güçlendirme kararı aldı. — TRT Avaz, 13.10.2026.

TD-22. Hiva'da "Türk Dünyası Gençlik Başkenti 2026" projesi devam ediyor — UZA (Uzbekistan National News Agency), 13.10.2026.

TD-23. Trabzon'da düzenlenen 3. Türk Dünyası Gençlik Buluşması, 21 ülkeden yaklaşık 150 genci bir araya getirdi. Programda ortak tarih ve kültür mirasının korunması, gençler arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi ve Türk dünyasının geleceği ele alındı. — TRT Avaz, 19.10.2026.

TD-24. Azerbaycan Millî Bilimler Akademisi, Türk Dünyası Millî Bilim Akademileri Birliğine başkanlık edecek — AzerTag, 20.10.2026.

TD-25. TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA) bünyesindeki dayanışmayı güçlendireceklerini belirtti. — TRT Avaz, 20.10.2026.

TD-26. "Türkistan Ansiklopedisi", Türk dünyasının ortak mirası olarak Astana'da tanıtıldı — Report.Az, 22.10.2026.

TD-27. Türk devletlerinden geleneksel keçe yapımı için ortak UNESCO başvurusu — QHA, 26.10.2026.

Birincil ve Yetkili Doğrulama Belgeleri

V-01. Kazakistan Cumhuriyeti Anayasası ve Kurultay düzenine ilişkin resmî metin — Kazakistan Cumhurbaşkanlığı, 2026.

V-02. Türk Devletleri Teşkilatı resmî belge ve karar arşivi — Türk Devletleri Teşkilatı, 2026.

V-03. Azerbaycan Cumhurbaşkanlığı resmî açıklama ve ziyaret arşivi — Azerbaycan Cumhurbaşkanlığı, 2026.

V-04. Özbekistan Cumhurbaşkanlığı resmî açıklama ve anlaşma arşivi — Özbekistan Cumhurbaşkanlığı, 2026.

V-05. Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ndeki insan hakları kaygılarının değerlendirilmesi — BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi, 31.08.2022.